

Beskrivning av vårt arbete med
kunskap och kompetens

Verksamhetsrapport 2018

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll

Kunskap och kompetens

1.	Sammanfattning	3
2.	Inledning	5
3.	Kvalitet och hur vi lever upp till uppdraget - Skapa förutsättningar för att ge alla våra ungdomar en meningsfull framtid	6
3.1	Hur har det gått?	6
3.2	Analys och åtgärder	21
Bilaga	Kommunens uppdrag och prioriteringar	27

1. Sammanfattning

I verksamhetsrapporten beskrivs resultatet av kommunens arbete inom utmaningsområdet Kunskap och kompetens. Verksamhetsrapporten omfattar förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, individuella programmet, Individ- och familjesupport, kultur och fritid samt musikskola. Inom utmaningsområdet ingår även måltider inom grund- och gymnasieskola, förskola samt fritidshem.

I sammanfattningen vill vi särskilt lyfta fram verksamheternas gemensamma arbete för att öka våra elevers måluppfyllelse och därmed behörighet till ett gymnasieprogram, helt i linje med strategin *En bra start i livet*. Vi ser en kommun som har börjat formera sig över verksamhetsgränserna med målet att skapa gemensamma strategier för att möta barn och elevers behov. Många insatser är påbörjade utifrån förra årets analys. Det finns ett samarbete/samverkan mellan olika enheter i förvaltningen men även med andra kommuner och myndigheter. Den breda kompetens som finns inom Barn- och elevhälsa, Individ och familj och på förskolor och skolor är en faktor som ger förutsättningar till att medborgarna i Östra Göinge kan få adekvat stöd. Detta arbete påbörjas när barnet börjar förskolan och pågår hela vägen upp till åk 9 och ibland vidare via ett introduktionsprogram. I rapporten läggs mycket fokus på åk 9, då denna målgrupp får stå som indikator på hur arbetet framskrider.

Det finns ett antal teman som genomsyrar rapporten:

- kommunen har ett utmanande socioekonomiskt utgångsläge,
- det ökade antalet elever, däribland nyanlända, ställer nya krav på alla verksamheter,
- skolans måluppfyllelse har både en positiv och negativ utveckling,
- närvaron i våra verksamheter påverkar barn och ungdomars tillgång till utbildning,
- pojkar och flickor har olika förutsättningar,
- övergångar och samverkan mellan stadier och verksamheter påverkar,
- kompetensförsörjning inom verksamheterna är en utmaning

Under åren 2015-2018 har kommunen tagit emot ett stort antal **nyanlända**. Det har ställt krav på verksamheterna kopplat till lokaler, behov av utökning av personella resurser, förändrade och utvecklade metoder samt arbetssätt för att möta delvis nya målgrupper. Vi ser detta inom samtliga verksamheter. Parallellt med denna omställning har befintlig verksamhet förväntats pågå och leverera minst samma kvalitet som tidigare. Det har varit en utmaning. Glädjande är att grupper av nyanlända visar på en positiv resultatutveckling men analysen visar även att det varit svårt att fånga upp andra grupper av elever.

Skolresultaten visar vid utifrån meritvärdet en nedgång. För årskurs 9 ser vi att detta har sjunkit från att under förra året haft en uppgång. I urvalsgruppen bland de 40 elever som haft högst meritpoäng ser vi dock inte någon större nedgång från tidigare år, det är andra grupper vi tappat; nyanlända påverkar men också elever med sämre socioekonomiska förutsättningar. Skolverkets analys av kommunens elevunderlag utifrån socioekonomiska aspekter pekar på att kommunen har en större utmaning än våra grannkommuner. Djupgående analys på individnivå och samverkan mellan verksamheter är pågående insatser för att möta detta. Redan i augusti utgår verksamheterna från en prognos för aktuella elever på enheten som sedan stäms av i december och mars. Då följs åtgärder upp och eventuella justeringar kan göras. Syftet är att inte bara konstatera läget utan att arbeta framåtsyftande, prioritera resurser och lära av varandra. Barn- och elevhälsans arbete tillsammans med skolorna för att tidigt identifiera och stötta elever i behov av stöd är centralt. Lärarskicklighet och att stötta pedagogen att göra ett gott arbete i klassrummet är en tydligt identifierad framgångsfaktor för att öka måluppfyllelsen, vilket baseras på forskning och rektorernas analyser.

Vi har haft fokus på **närvaron** i samtliga våra verksamheter. Vi har en stor andel barn som deltar i förskolans verksamhet vilket är positivt, forskningen pekar på att barn som deltar i förskoleverksamheten har större förutsättningar att klara skolgången. Man försöker redan här lyfta

vikten av meddela om man inte kommer och lyfta värdet av utbildning. För grundskolan handlar närvaron om såväl skolplikt som att närvaron är en förutsättning för lärande. Skolorna har skapat tydligare strukturer och åtgärder för att fånga upp elever i tid. 2018 kom nationella lagkrav på en sådan hantering, och vi ligger väl framme. Närvarouppföljning kopplat till kommunens gymnasieelever samt elever inom Introduktionsprogrammen är högprioriterat då frånvaron är alltför hög idag.

Vi ser fortsatt behov av att arbeta med **skillnaderna mellan pojkar och flickor**. Här finns nationell forskning som kan hjälpa oss. Vi ser bl a att grundskolans resultat visar på stora skillnader mellan pojkar och flickor, där flickorna har klart högre meritvärde i genomsnitt än pojkar.

Majoriteten av våra barn och elever upplever **trygghet** i våra verksamheter. Under året har det dock varit en del oro i och utanför skolor. Vi ser även en koppling till fritiden och den oro som kan upplevas i byarna av kommuninvånarna. Samverkan mellan våra verksamheter, men även med externa aktörer som polisen och Fryshuset, är ett fortsatt prioriterat område.

Något som genomsyrar alla berörda verksamheter är behovet av adekvat **kompetensförsörjning**. Kommunen har i nuläget relativt hög andel behörig personal, även om vi förra året såg att vi liksom övriga landet minskade något¹. Vi har i dagsläget en relativt låg omsättning på personal (7 % inom Familj och utbildning) och en behörighetsnivå som ligger över medelvärdet. Trots detta står vi inför stora utmaningar, liksom resten av landet. Vi måste förbereda oss för hur vi organiserar en kvalitativ verksamhet trots brist på behörig personal. Det handlar inte bara om att hitta adekvat personal i konkurrens med andra kommuner, tillgången kommer oavsett inte räcka till alla. Det handlar om att hitta andra sätt att organisera på samt att hitta kompletterande yrkesgrupper och digitala lösningar.

¹ Årets nationella statistik är ännu inte publicerad

2. Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av vårt arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav ifrån invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill vi skapa:

- Transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- Lärande och utveckling
- Underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge och till förvaltningens egen personal.

Rapporten är uppbyggd på följande sätt:

Beskrivning av måluppfyllelse	Analys	Åtgärder
- Beskrivning av nuläge	- Möjliga orsaker till resultat och avvikelser - Prioritering av avvikelser och framgångsfaktorer	- Aktiviteter - Prioriteringar - Uppföljning

Verksamheterna saknar delvis systematiska underlag som visar på kvaliteten i verksamheterna. Detta är något som behöver utvecklas. Detta för att få ökad fokus på om vi gör rätt insatser och kunna sätta in adekvata åtgärder i rätt tid. Resultatredovisningen kommer därför fokuseras på de delar där det finns ett strukturerat underlag för att beskriva verksamhetens resultat.

Vår organisation

Merparten av verksamheterna inom utmaningsområdet Kunskaps och kompetens återfinns inom ett och samma verksamhetsområde (Familj och utbildning). Detta är verksamheterna förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, kultur och fritid samt musikskola. De individuella programmen ingår i verksamhetsområdet för Arbete och inflyttning, emedan måltider är en central resurs inom Ekonomi och intern service. Kommunen har ingen gymnasieskola med nationella program utan eleverna går på gymnasieskolor i grannkommunerna. Kommunen har 11 förskolor och 7 grundskolor samt Introduktionsprogrammen på Göinge utbildningscenter. Kultur- och fritidsenheten ansvarar för ett antal kommunala anläggningar.

Verksamhet	Antal barn/elever 15 okt 2018
Förskola inkl fristående	816
Förskoleklass	164
Grundskola	1 678
Grundsärskola inkl förskoleklass	18
Fritidshem	726
Introduktionsprogrammen	126 på GUC, 60 i andra kommuner
Gymnasiesärskola	0 på GUC, 10 i andra kommuner
Nationella program i andra kommuner	404

Kommunala anläggningar	Antal
Fritidsgårdar	3
Friluftsbad	2
Vandringsleder och kanotleder	4
Badplatser	4
Bibliotek/kulturhus	5
Idrottshallar	3
Gymnastikhallar	4
Ishall	1
Simhall	1

3. Kvalitet och hur vi lever upp till uppdraget

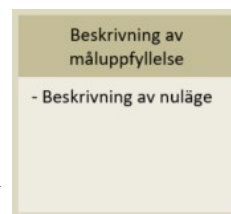
- Skapa förutsättningar för att ge alla våra ungdomar en meningsfull framtid

3.1 Hur har det gått?

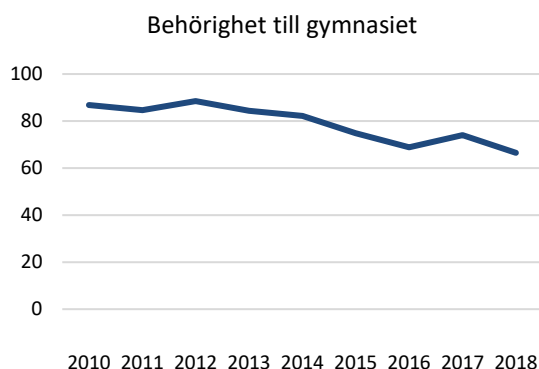
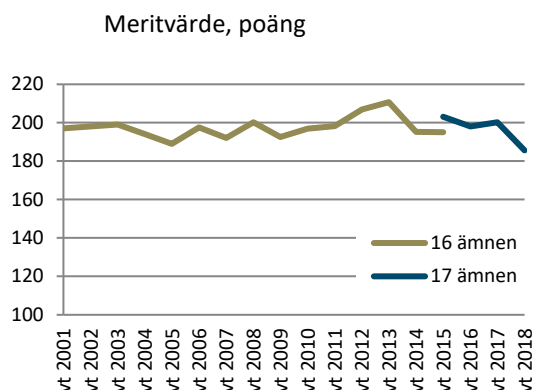
Det gemensamma uppdraget för alla berörda verksamheter är att ge våra barn och ungdomar förutsättningar för en bra start i livet. Detta inkluderar möjligheten att tillgodogöra sig utbildning och ha en hälsosam och meningsfull fritid samt goda uppväxtvillkor. Att ge dem framtidstro och en insikt om att de kan påverka sin egen framtid för att skapa motivation och känna ansvar för sina livsval är en väsentlig del i detta. Studier visar att det finns en tydlig koppling mellan arbetslöshet och avsaknad av en gymnasieexamen. Östra Göinge kommun har en hög andel unga som inte lyckats få en gymnasieexamen. Förutom att det finns en förklaring i den stora tillströmning av icke svenskfödda elever som pågått sedan 2015 så finns det också en antiplugg-kultur som är stark i kommunen (se *Fryshusets förstudie*). Detta får konsekvensen att ungdomarna trots att de passerat hela skolsystemet ändå inte har tagit till sig tillräckliga kunskaper. För de ungdomar från Östra Göinge som kommit in på gymnasiet är andelen som fått indraget CSN på grund av för hög frånvaro betydande (vilket följer ett nationellt mönster, se vidare Verksamhetsrapport Arbete och företagande). Östra Göinge kommun stämmer väl in på den slutsats som dras i Skolverkets nyligen publicerade rapport som visar att elevernas socioekonomiska bakgrund har fått en större betydelse för elevernas betygsresultat². För utlandsfödda elever har den socioekonomiska bakgrunden fått en kraftigt ökad betydelse, samtidigt som den gruppen har vuxit genom ökad invandring. Utlandsfödda elever har under senare år fått svårare förutsättningar att nå goda skolresultat genom att invandringsåldern stigit och föräldrarnas socioekonomiska status försämrats. För elever födda i Sverige, både elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund, har den socioekonomiska bakgrunden också fått en ökad betydelse. Men ökningen är betydligt mindre än för utlandsfödda elever. Av de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna är det föräldrarnas utbildningsnivå som har den största betydelsen för betygsresultaten, men utbildningsnivåns betydelse har inte ökat över tid. Däremot har föräldrarnas inkomst blivit allt viktigare, och framstår som den centrala förklaringen till den ökade betydelsen av socioekonomisk bakgrund för betygsresultaten. För utlandsfödda elever har även föräldrarnas utbildningsnivå och grad av bidragstagande bidragit till den ökande betydelsen av socioekonomisk bakgrund för skolresultaten. Som vi kommer att se nedan har kommunen en hög andel nyanlända, lägre utbildningsnivå än riket samt andra utmaningar kopplade till socioekonomiska förutsättningar. Det finns alltså utmaningar som vi tillsammans arbetar med, och det pågår olika utvecklingsarbeten för att stärka detta uppdrag. Vi ser att vi behöver samverka över verksamhetsgränserna och arbeta med individen i centrum.

Skolverkets rapport visar också att skolans socioekonomiska sammansättning har fått en större betydelse för elevers resultat (ökade skolnivåeffekter). Elever med samma socioekonomiska bakgrund får i ökande grad högre betyg om de går i en skola med gynnsam socioekonomisk sammansättning jämfört med om de gått i en skola med ogynnsam socioekonomisk sammansättning. Det gäller särskilt för elever med låg socioekonomisk bakgrund. Här har dock kommunen ingen större skillnad i sammansättningen mellan skolorna, någon tydlig segregation inom kommunen ser vi alltså inte.

Vi har i denna rapport valt att utgå från åk 9 som en indikator för att se närmare hur det går för våra barn och ungdomar i kommunen. Två mått som lyfts i nationell statistik och ofta i media är behörigheten till gymnasiet och meritvärdet. I år har båda dessa sjunkit.

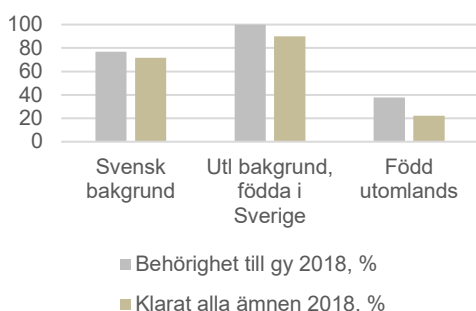
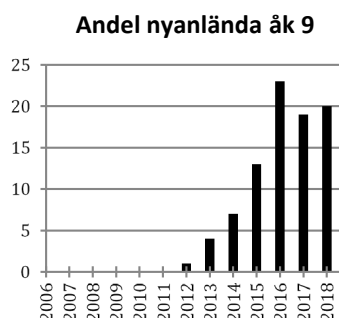

² Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor, Rapport 467:2018

Resultaten visar att vi inte nått våra ambitioner kopplat till elevresultat och en bra start i livet för alla elever. För att bättre förstå följer här en analys för att få nyanser på det genomsnittliga värdet. I vår analys framkommer ett antal olika anledningar till att detta skett. I en kommun som vår, där det skett en stor inflyttning av elever de senaste 3 åren (ca 250 stycken vilket motsvarar en hel skola) och där många kommer från andra länder, är det lätt att tänka att det främst beror på detta. Givetvis är detta en förklaring, att börja sin skolgång t ex på högstadiet och dessutom ofta haft en mycket varierande skolgång på vägen till Sverige ger förstås helt andra förutsättningar för att nå kunskapskraven i åk 9. Lyfter vi bort denna elevgrupp så höjs behörigheten med 5 % och meritvärdet med 8 poäng. Gör en jämförelse med 2015, då vi hade få utlandsfödda bland våra avgångselever, ser vi att meritvärdet ligger något högre 2018 för de elever som gått i svensk skola hela sitt liv (204,3). Behörigheten har dock sjunkit med 12 %.

År	Urval	Meritvärde	Antal	Behörig GY
2018	Alla elever	185,6	154	68,2 %
	Nyinvandrade borträknade	203,5	121	77,0 %
2017	Alla elever	200,9	137	73,2 %
	Nyinvandrade borträknade	226,5	107	88,8 %
2016	Alla elever 2016	198,9	175	68,5 %
	Nyinvandrade borträknade	214,0	135	86,7 %
2015	Alla elever	200,0	133	86,0 %
	Nyinvandrade borträknade	199,0	116	86,0 %

2018 – jfr med Skåne och riket	Meritvärde
Svensk bakgrund, ÖGK	204,3
Svensk bakgrund, Skåne	243,8
Svensk bakgrund, riket	239,9
Utl bakgrund, födda i Sverige, ÖGK	237,3
Utl bakgrund, födda i Sverige, Skåne	227,4
Utl bakgrund, födda i Sverige, riket	229,2
Född utomlands, ÖGK	132,8
Född utomlands, Skåne	185,6
Född utomlands, riket	183,4

Åk 9 2018	Östra Göinge	Skåne	Riket
Andel elever med utländsk bakgrund och födda i Sverige	11,5 %	12,2 %	9,5 %
Andel elever med utländsk bakgrund och födda utomlands	19,2 %	18,1 %	16,7 %
Andel nyanlända/okänd bakgrund	17,9 %	8,4 %	7,5 %

	Vårdnadshavares utbildningsbakgrund	Antal	Meritvärde	Behörig GY11 %
2018	Alla elever	154	185,6	68,2 %
	Förgymnasial eller gymnasial utb	92	170,1	57,8 %
	Eftergymnasial utb	62	214,8	85,0 %
2017	Alla elever	137	200,9	73,2 %
	Förgymnasial eller gymnasial utb	68	188,1	72,1 %
	Eftergymnasial utb	57	236,1	86,0 %
2016	Alla elever	175	198,9	68,5 %
	Förgymnasial eller gymnasial utb	102 *	196,6	77,5 %
	Eftergymnasial utb	45 *	228	86,7 %

*Elever som saknar personnummer, d v s har okänd bakgrund, ingår inte i den nationella sammanställningen av antal elever läsåret 2016.

År 2016 har vi det året med den största andelen elever som nyanlända, 23 %, mot 2018 som ligger på 20 %. Det som är svårare att utläsa i våra underlag är omsättningen av elever, ett relativt stort antal har lämnat och flyttat till kommunen. Det vi dock kan se är att allt fler nyanlända elever klarar att få betyg i en del ämnen vilket gör att de nu räknas in i statistiken men har flyttats till gruppen ”har betyg i alla ämnen utom 2 eller fler” (har man inget betyg alls så räknas man inte med i snittet enligt Skolverkets direktiv). Detta är positivt för individen men påverkar kommunens snitt negativt. Även om många av dessa elever har haft en god utveckling utifrån sitt utgångsläge (många av eleverna har börjat i svensk skola under högstadiet) syns detta inte i statistiken, här räknas bara det faktiska meritvärdet. Jämför vi olika elevgruppers bakgrund kopplat till måluppfyllelse ser vi att gruppen med utländska föräldrar men födda i Sverige är den elevgrupp som klarat sig allra bäst (man ska notera att elevantalet är litet men likväl intressant). Meritvärdet för denna grupp ligger på 237,3 vilket är över både riks- och Skånesnittet, och förutom 3 andra kommuner i Skåne så är det bara i Östra Göinge kommun som denna elevgrupp ligger högre än svenskfödda elever. Däremot ligger vi betydligt lägre för de elever som är födda utomlands, men vi har också en större andel nyanlända. När det gäller hur föräldrarna till de nyanlända elevernas utbildningsbakgrund ser ut går detta inte att urskilja i statistiken, och vi kan därför inte säga hur detta påverkar resultatet. Vi vet dock att detta är en stark faktor för hur väl man lyckas i skolan och tittar vi på den totala elevgruppen ser vi att detta stämmer väl in även på vår kommun. 60 % av eleverna har föräldrar som inte gått någon eftergymnasial utbildning (förra året var det 50 %). I Skåne är motsvarande siffra år 2018 45 % och i riket 46 %. Även om meritvärdet sjönk även för gruppen elever med föräldrar som studerat efter gymnasiet så har behörigheten bara sjunkit nämnvärt. Kön är en annan faktor som spelar roll. Här kan det finnas en vinst att titta på hur länge eleverna varit i Sverige då vi har fler pojkar än flickor och många av dessa har en utländsk bakgrund. Över tid har det dock varit så att flickor oftast klarat sig bättre än pojkar, precis som i resten av landet.

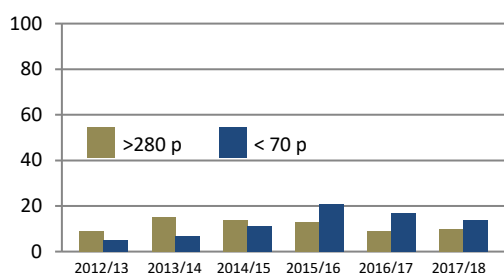
År	Urval	Meritvärde	Antal	Behörig GY11 %
2018	Alla elever	185,6	154	68,2 %
	Flicka	206,9	68	72,1 %
	Flicka exklusive nyanlända	219,4	55	80 %
	Pojke	168	86	62,8 %
	Pojke exklusive nyanlända	190,6	67	74,6 %
2017	Alla elever	200,9	137	73,2 %
	Flicka	221,5	62	82,3 %
	Flicka exklusive nyanlända	245,6	-	100 %
	Pojke	183	75	65,3%
	Pojke ex klusive nyanlända	207,4	-	81,5 %
2016 *	Alla elever			
	Flicka	222,4	67	84,4 %
	Pojke	181,4	108	59,1 %
2015	Alla elever			
	Flicka	203,6	50	74,0 %
	Pojke	202,8	84	75,9 %

*Elever som saknar personnummer, d v s har okänd bakgrund, ingår inte i den nationella sammanställningen av antal elever läsåret 2016.

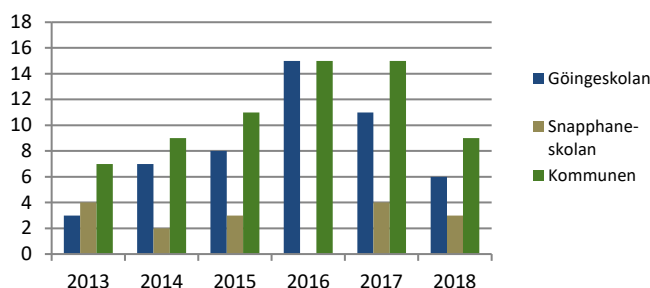
Studieresultatet är så klart inte bara ett genomsnittresultat utan innehåller såväl högpresterande elever som elever som har svårare att klara av studierna. I år är det endast en elev som inte hade betyg i något ämne. I gruppen som har upp till 2 betyg är det 50 % nyanlända, vilket är en minskning som visar på att allt fler nyanlända får fler betyg. Om man tittar i gruppen elever som har 70 p eller lägre har det fortsatt skett en minskning av det totala antalet elever. 61 % av eleverna i gruppen är nyanlända, vilket är en minskning från förra året. 86 % är pojkar. Dessa siffror, om man jämför med antalet förra året, visar att det i år är fler elever som gått i svensk skola hela sitt liv i gruppen (man ska dock beakta att det är litet statistiskt urval).

Det politiska målet att minst 11 % av eleverna ska ha minst 300 meritpoäng är inte uppnått i år. Här har antalet elever ökat för varje år de senaste åren, för att i år minskat. Vi ser en fortsatt skillnad mellan skolorna och vilket pekar på att vi behöver diskutera bedömning och förväntningar på eleverna.

Andel elever med meritpoäng över 280 p och under 70 p av det totala elevantalet

Antal elever med minst 300 poäng (Lgr11)

En annan intressant infallsvinkel, inte minst då vi har små elevkullar där få elever kan påverka genomsnittet väldigt mycket, är att titta på medianen på de 40 elever som klarat sig bäst de senaste 4 åren. För dessa elever ser vi att meritvärdet gått ner men marginellt, vilket pekar på att våra starkaste elever fortfarande klarar sig bra. Även här ser vi dock att det är stor skillnad mellan skolorna, vilket vi behöver arbeta med.

Medianvärden för de 40 elever som klarat sig bäst/år

Median, plats	Göingeskolan				Snapphaneskolan				Kommunen			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
19	270	267,5	275	260	245	230	237,5	215	280	280	290	277,5
20	270	265	265	257,5	237,5	230	237,5	215	280	280	285	275

Även de nationella proven är en indikator på hur det gått för våra elever. I svenska ligger flickorna, precis som tidigare, högre. I engelska är dock förhållandet det omvända. Det finns forskning som visar att de som spelar dataspel ofta klarar sig bättre i engelska, detta kan vara en förklaringsmodell både för kommunen och landet då många som spelar är pojkar. Vi ser alltså att pojkar kan lära sig (de lär sig engelska) men att skolan/föräldrar har svårt att väcka tillräcklig nyfikenhet för kunskapsinhämtning bland pojkar i övriga ämnen. I år har andelen som gjort provet i svenska ökat markant, vilket är positivt. Att man inte klarar dessa lika bra då man har färre år i skola är inget anmärkningsvärt i sig. Här behöver dock en jämförelse med riket göras för att få en tydligare bild.

Åk 9	Andel som klarat NP, sammanlagt provbetyg	Riket		Kommunen			
		Alla	Andel som deltagit	Alla	Flicka	Pojke	Andel som deltagit
2016/17	Svenska	94,2	76,2	93,9	100	88,5	83,2 %
	Matematik	82	87,8	74,1	80,3	68,5	90,8 %
	Engelska	96,4	87,6	94,4	~100	~100	82,4 %
2017/18	Svenska	Publiceras 181129		77,3	83,8	72,1	95,5 %
	Matematik			*	*	*	*
	Engelska			87,0	86,8	87,2	90,9 %

* Skolorna gjorde ett ersättningsprov, efter att det blivit känt att provet spridits i sociala medier ute i landet

Tyvärr kan vi inte se föräldrarnas utbildningsbakgrund eller hur gruppen nyanlända påverkat förrän rikets siffror publiceras den 29 november, och då kan också en jämförelse med landet göras. Detta år spreds provet i matematik på sociala medier runtom i Sverige, därför valde kommunens skolor i likhet med många andra att göra ett annat prov, utskickat av Skolverket. Resultatet av detta prov rapporteras enligt Skolverkets regler inte, därför saknas detta i statistiken. Det går därför inte att göra en jämförelse med förra året eller mot rikets siffror.

Slutsatsen är att bakgrund spelar roll, men det handlar inte bara om vilket land man kommer ifrån eller hur länge man bott i Sverige, utan också om vilka villkor man har med sig hemifrån. Vi har analyserat 9:ornas resultat utifrån närvaro, åtgärdsprogram och andra insatser och ser att flera av våra elever har det tufft, ibland kopplat till händelser utanför skolan. När Skolverket i år delade ut statsbidraget ”Likvärdig skola”, baserat på socioekonomiska faktorer, får vi en betydligt större summa än de flesta andra kommuner i Skåne vilket pekar på att vi har utmaningar att möta. I nuvarande åk 9 (läsår 18/19) är varje elev analyserad för att hitta rätt insatser. Lyckas de 8:or som vårterminen 2018 hade betyg i 14 eller 15 ämnen men som inte klarade matematik, engelska eller svenska³ få betyg även i dessa ämne ökar gymnasiebehörigheten för kullen från 69 % till 77 %. Det finns elever som har svårt att klara svenskan för att de har bott kort tid i Sverige och vi ser även en överrepresentation elever som har svårt att klara engelskan för att de har dyslexi. 12 % har mindre än 50 poäng i meritvärde och här krävs en samlad insats mellan pedagoger, elevhälsa och ibland andra myndigheter.

Östra Göinge kommun har inte nationella gymnasieprogram i egen regi. Kommunens ungdomar söker sig därför till gymnasieutbildningar i kranskommunerna. Hemkommunen lägger utbildningsgrunden och ger ungdomarna förutsättningar för att nå en gymnasieexamen. Vad händer då med de elever som inte får sin behörighet och kommer in på gymnasiet? I det livslånga lärandet tar Inflyttning och arbete vid gällande de ungdomar som vid 16 års ålder inte har nått gymnasiebehörighet. Dessa ungdomar hänvisas till de introduktionsprogrammen på Göinge utbildningscenter, för att via denna väg få behörighet till ett nationellt program eller arbete. Utbildningen är på heltid och eleven följer en individuell studieplan. IM-programmet har under året haft ca 126 elever inskrivna, varav majoriteten av elever är inskrivna på IM språkintrödningsprogram⁴. Det vi ser är att flertalet av de nyanlända ungdomarna är på god väg och har i några fall på mycket kort tid fått ett flertal godkända betyg. Det finns dock ett antal utmaningar för att nå ännu längre. Den stora andelen elever som inte har svenska som modersmål kräver mer resurser i form av utökad stöd och extra språkresurser. Elevers bitvis höga frånvaro är det största hindret för kunskapsutvecklingen och därmed också för att nå godkända betyg.

Kommunen har ett ansvar att följa upp att alla ungdomar har en sysselsättning, det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA). För att följa detta har det systematiska kvalitets- och uppföljningsarbetet utvecklats. Det finns i nuläget en strukturerad handlingsplan för att säkerställa att det lagstadgade uppdraget fullföljs.

Om vi lämnar de äldre eleverna ser vi liknande mönster angående måluppfyllelsen i åk 6; flickor klarar sig bättre än pojkar och räknar vi bort de nyanlända eleverna höjs meritvärdet. Färre elever har dock alarmerande hög frånvaro i åk 6 än i åk 9 och kopplingen till sociala problem utanför skolan är inte lika tydlig. Tittar vi på årets statistik så är 85 % av eleverna som har 12 betyg eller färre nyanlända. 87 % av eleverna i åk 6 har en närvaro på minst 80 %. En annan skillnad från åk 9 är att meritvärdet ökat från föregående år (då det sjönk), det har dock en bit kvar innan de är tillbaka på tidigare års nivå. Positivt är att det är betydligt färre som inte fick betyg i något ämne, från att ha varit en fjärdedel av eleverna är det nu bara drygt 2 %. Får de som har betyg i 14 eller 15 ämnen idag men som inte klarat matematik, engelska eller svenska betyg i dessa ämnen ökar gymnasiebehörigheten från 70 % till 79 %. 5 % av eleverna har under 50 p i meritvärde. Även i åk 6 har vi tittat på varje elev

³ Eleven måste ha betyg i dessa tre ämne för att vara behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. Matematik, svenska, engelska + minst betyget E i 5 ämnen ger behörighet till ett yrkesprogram. Matematik, svenska, engelska + minst betyget E i 8 ämnen ger behörighet till ett högskoleförberedande program.

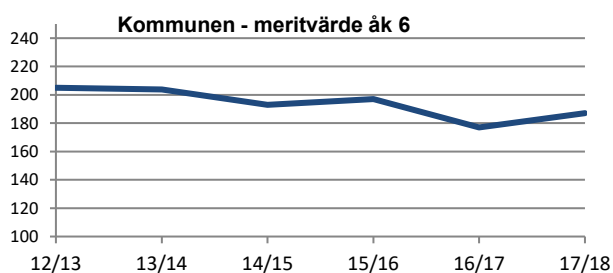
⁴ Språkintrödningsprogram är till för ungdomar som nyss har kommit till Sverige. Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller till annan utbildning.

utifrån modellen att de i nuläget inte skulle vara behöriga till gymnasiet och analyserat på individnivå. Det pågår också ett stort analysarbete där varje årskulls resultat jämförs över tid. Här finns utmaningar då dessa klassers antal och sammansättning förändrats över åren, p g a in- och utflyttning i ibland stor skala. Som framgår av diagrammet nedan är ca 1/5 av eleverna nyanlända i sjätte klass, en andel som ligger kvar från föregående år.

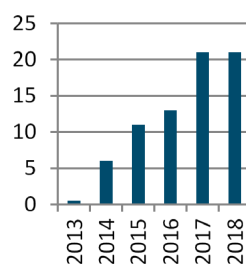
Åk 6 över tid	Meritvärde	Godkända ämnen *	Har betyg i alla ämne, %	Har betyg i alla ämne utom ett %	Saknar betyg i flera eller alla ämne %
Alla elever 15/16	196,7	14,6	68,0	5,3	20,0
Alla elever 16/17	177,4	15,9	63,5	11	25,4
Alla elever 17/18	187,8	14,0	63,4	10,9	2,3
Exkl nyanlända 15/16	202,7	15,5	76,5	7	16,3
Exkl nyanlända 16/17	200,0	16,0	76,6	13,1	10,3
Exkl nyanlända 17/18	207,4	16,0	77,9	10,3	11,8
Flickor 15/16	209,2	14,8	73,9	5,8	14,5
Flickor 16/17	189,6	16,0	67,8	13,3	18,9
Flickor 17/18	191,3	13,9	64,0	11,2	3,3
Pojkar 15/16	185,4	14,2	63,0	4,9	24,7
Pojkar 16/17	165,3	15,8	59,3
Pojkar 17/18	182,7	14,2	65,9	10,6	1,2

* Godkända ämnen: Antalet ämnen (i snitt) med godkända betyg. I detta fall baserat på 16 ämnen.

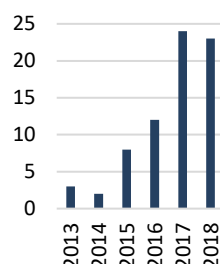
OBS! I Skolverkets statistik räknas de elever utan betyg i något ämne, bort, här är de därför inte medräknade i det genomsnittliga meritvärdet.

Andel nyanlända i åk 6

Andel nyanlända i åk 3

Åk 6 i jämförelse med riket/Skåne		Antal ämnesbetyg (genomsnitt)	Andel (%) som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen	Andel (%) som ej uppnått kunskapskraven i ett ämne	Andel (%) som ej uppnått kunskapskraven i flera eller alla ämnen	
Alla elever	Riket	112 478 st	15,1	77,1	8,3	14,6
	Skåne län	14 869 st	15,1	76,0	8,3	15,7
	Östra Göinge, kommunal huvudman	174 st	16,0	64,9	10,9	24,1
	Östra Göinge, enskild huvudman	16 st	11,0	68,8
Samtliga, exklusive nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund	Riket	94 %	15,1	80,7	8,1	11,2
	Skåne	93 %	15,1	80,2	8	11,8
	ÖGK	78 %	16	77,9	10,3	11,8
Flickor	Riket	49 %	15,1	80,3	8	11,7
	Skåne	48 %	15,1	78,9	8	13
	ÖGK, kommunal huvudman	51 %	16	64,0	11,2	24,7
Pojkar	Riket	51 %	15,1	74,1	8,5	17,4
	Skåne	52 %	15,2	73,2	8,5	18,2
	ÖGK, kommunal huvudman	49 %	16	65,9

Trenden både i riket och i kommunen har de senaste åren är negativ, på så sätt att andelen sjätteklassare med godkända betyg i alla ämnen har sjunkit. I landet sjönk den från 80,5 procent våren 2015 till 77,1 procent i våras. Som tidigare år är det främst flickorna som får godkänt i alla ämnen. Medan 80,3 procent av tjejerna som lämnade sjätte klass i våras fick E eller högre i alla ämnen, var motsvarande andel bland killarna 74,1 procent. Kommunens elever ligger under i alla avseenden på dessa variabler. Den nationella statistiken visar också tydligt att elevens sociala bakgrund slår igenom starkt. I gruppen elever med högutbildade föräldrar fick nästan 90 procent godkänt i alla ämnen. Bland de elever vars föräldrar har gymnasieutbildning men inte mer fick 70 procent godkänt i alla ämnen. Bland barn till lågutbildade (förgymnasial utbildning) var det endast 35 procent som fick godkänt i alla ämnen. Denna förklaringsmodell stämmer även in på vår kommun, där vi ligger under rikssnittet i gruppen andelen elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning.

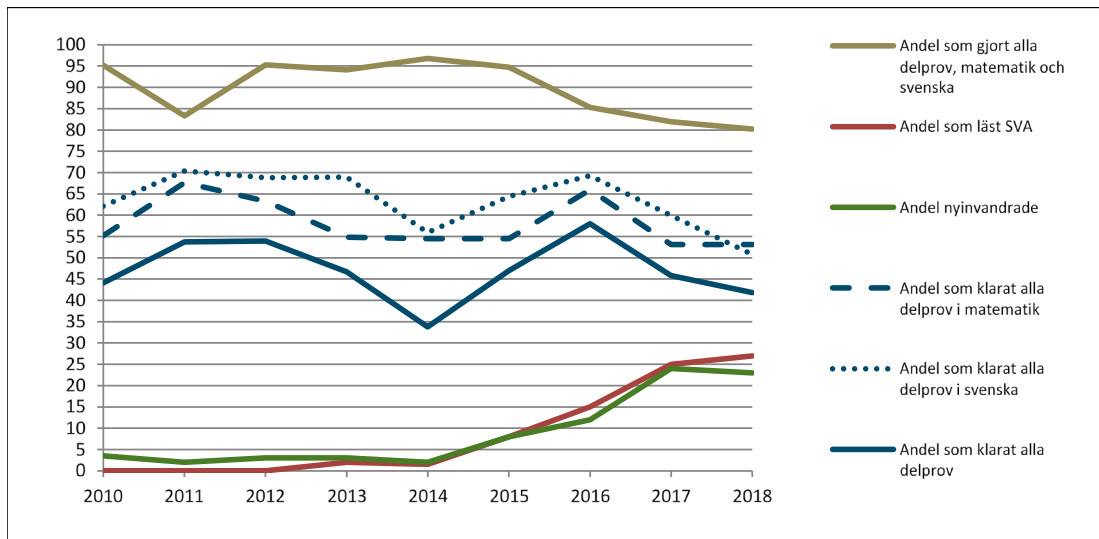
I en jämförelse över tid hur eleverna klarat sig i de olika ämnena ser det ut på följande vis. Från att 2013 och främst 2014 ligga i paritet med eller över rikets resultat så har kommunen fr o m 2015 legat under. Intressant är att de ämnen där kommunens 6:or 2013 och 2014 inte låg i nivå med riket gällde de praktiska ämnena medan de i t ex matematik låg över. 2015 är det år då vi för första gången ser början på den stora inflyttningen av elever, många av dem nyanlända med kort tid i svensk skolgång.

Åk 6	Östra Göinge						Riket totalt					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bild	12,1	13,3	12,7	12,8	11,8	12,6	13,4	13,5	13,7	13,8	13,8	13,8
Biologi	12,9	13,3	11,8	12,5	10,6	10,9	13,1	12,6	13,1	13,1	13,0	13,1
Engelska	13,7	13,4	12,7	12,9	11	11,8	14	13,8	14,2	14,1	14,1	14,1
Fysik	13,9	12,4	11,8	11,4	10,5	10,2	12,9	12,5	12,9	12,8	12,9	12,9
Geografi	12,8	14,3	12,3	12,4	10,8	11,4	12,9	12,8	13	13,1	13,1	13,1
Hem- och konsumentkunskap	11,7	12,1	13	11,9	11,8	12,8	12,9	13,4	13,6	13,7	13,8	13,8
Historia	13,1	13,6	12,1	12,6	11	11,8	12,6	12,8	12,9	13	13,0	13
Idrott och hälsa	13,2	13,8	13,1	13	12,2	12,9	13,8	14	14,1	14,1	14,0	13,9
Kemi	13	12,3	11,6	12	10,1	10,4	12,9	12,4	12,9	12,8	12,7	12,8
Matematik	14,1	13,2	12	12	10,6	10,6	13,7	13	12,8	12,9	12,6	12,7
Modersmål	14,5	14,3	14,3	14,5	14,4	14,3	14,3
Musik	12,4	12,9	12,5	12,8	13,1	13,3	13,5	13,7	13,9	14	14,0	14,1
Religionskunskap	12,7	12,8	12,1	12,4	10,7	11,9	12,6	12,8	12,9	13	13,0	13,1
Samhällskunskap	13,2	13,5	12,9	12,4	11,3	11,9	13	12,9	13	13,1	13,1	13,1
Slöjd	11,7	12,4	12,2	12,6	11,9	12,1	13,1	13,4	13,6	13,7	13,6	13,6
Svenska	13	14,2	13,3	12,9	12,4	12,9	13,2	13,5	13,6	13,5	13,4	13,6
Svenska som andraspråk	..	7,5	7,8	4,9	2,8	4,8	8,4	8,4	8,3	7,4	7,3	7,8
Teknik	12,2	13	12,2	11,3	10,9	11,9	12,9	12,8	13,1	13,2	13,1	13,2

Läsår 2015-2016 skedde en nedgång på andelen elever i åk 3 som gjorde de nationella proven för att året därefter öka igen. Denna nivå är densamma för läsår 2017/18. 80 % har deltagit. Många av våra nyanlända elever har nu varit i Sverige en längre tid innan proven ska skrivas, vilket kan vara en förklaring till att fler elever deltar igen. Pojkarna klarar sig bättre än flickorna i engelska. I svenska är det tvärtom, här har flickorna ett betydligt bättre resultat. Resultaten visar att flickor har lättare för de skriftliga uppgifterna än pojkarna. Detta är ett mönster vi känner igen från de äldre eleverna. Fler flickor än pojkar har också deltagit på proven. I skrivande stund har rikets siffror inte publicerats (kommer den 23 november).

Åk 3 2018	Antal	Klarat alla MA	Klarat alla SV	Klarat alla proven	Deltagit alla MA	Deltagit alla SV	Deltagit alla
Flicka	73	52,1	56,2	43,8	89,0	87,7	87,7
Pojke	104	53,8	47,1	40,4	83,7	75,0	75,0
Total	177	53,1	50,8	41,8	85,9	80,2	80,2

2014 var andelen som klarade proven mycket låg, vilket är anmärkningsvärt då få nyanlända elever hade kommit då. 2016 låg kommunen på en hög nivå, för att under förra och innevarande år sänka sig igen – dock inte till 2014 års nivå. Man måste ha i åtanke att kommunen har små kullar vilket påverkar statistiken mycket. Resultaten är inte heller något unikt för kommunen. Men detta kan vi inte slå oss till ro med. Vi vet att det är av största vikt att elever har goda grundläggande kunskaper för fortsatta studier.

Det har under året kommit en rad nationella direktiv kring förskoleklass; den är nu obligatorisk och det finns ett bedömningsmaterial för att följa upp barnets utveckling. Här har kompetensutveckling satts in för att stötta pedagogerna. Man har sett även nationellt att det är en framgångsfaktor att hitta barnens behov tidigt och detta är ett redskap som tidigare inte funnits. Resultaten används lokalt på varje skola för att organisera resursanvändningen rätt. Det har dock gått för kort tid för att vi ska kunna se om det haft någon påverkan på den långsiktiga måluppfyllelsen.

Ett viktigt komplement till skolans verksamhet är fritidshemmen. 2016 fick fritidshemmet en egen del i läroplanen med syfte och centralt innehåll. Undervisning är ett centralt uppdrag som innefattar omsorg, utveckling och lärande i en helhet. Eleverna ska få pröva och utveckla idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling, ta hänsyn till personliga behov av balans mellan aktivitet och vila, skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt, kommunicera med språkliga uttrycksformer i olika sammanhang och för skilda syften, skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer, utforska och beskriva företeelser och samband i natur, teknik och samhälle, samt röra sig allsidigt i olika miljöer samt förstå vad som kan påverka hälsa och välbefinnande. Om vi bortser från delarna kring trygghet så ser vi att underlaget för att utvärdera hur väl kommunens fritidshem lever upp till sitt uppdrag är bristfälliga. Det pågår ett utvecklingsarbete för att kunna följa upp och få ett ökat fokus på elevernas lärande.

Fritidshemsverksamhet bedrivs på samtliga skolor med elever i åldern 6 – 12 år. Utifrån antal elever så finns det fritidshem som har flera avdelningar och en del som bara har en. Planering och utvärdering av verksamheten görs till stor del gemensamt i rektorsgruppen, en framgångsfaktor för att skapa ett likvärdigt utvecklingsarbete. Under läsåret har man haft fokus på att utveckla arbetet med digitalisering samt kring språkutveckling. Under hela året har det hållits regelbundna gemensamma träffar för all personal i kommunen, med olika tema. Utvärdering av denna insats visade på nöjdhet bland personalen samt att en del av detta syns i verksamheten när denna beskrivs i rektorernas kvalitetsberättelser. Vi ser dock att det fortsatt finns en brist i likvärdighet och därför kommer denna kompetensutvecklingsinsats framöver.

FRITIDSHEM	År	Anställda, andel (%) årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning kommunal regi	Barn 6-12 år, antal i kommunen 15/10	Elever, totalt antal inskrivna	Andel inskrivna elever utav totala antalet barn 6-12 år	Personaltätet, antal elever per årsarbetare, kommunal regi
Östra Göinge	2012/13	55 %	1 029	499	48 %	19,4
	2013/14	64 %	1 045	501	48 %	20,0
	2014/15	63 %	1 111	544	49 %	24,0
	2015/16	69 %	1 139	567	50 %	24,2
	2016/17	57 %	1 185	611	52 %	21,5
	2017/18	57 %	1 275	661	52 %	19,8
Riket totalt	2012/13	56 %	730 560	411 255	56 %	19,7
	2013/14	56 %	753 195	425 945	57 %	20,9
	2014/15	54 %	776 090	444 395	57 %	21,3
	2015/16	50 %	797 703	461 871	58 %	21,4
	2016/17	45 %	820 834	478 021	58 %	21,2
	2017/18	41 %	840 696	484 399	58 %	20,5

I år har antal barn per årsarbetare sjunkit ytterligare, från 2016 med ca 4 barn vilket är en markant sänkning. Rektorena har aktivt arbetat för att öka personaltäteten på fritidshemmen, från att under förra året påverkats av den snabba inflyttning som skett till våra grundskolor. Här har också delvis den statliga Fritidshemssatsningen bidragit, detta är dock inte förklaringen till att vi har ca 1 barn färre än övriga landet, då Fritidshemssatsningen kommer alla kommuner till del. Andel personal med högskoleutbildning ligger kvar på samma nivå som förra året, dock med en markant sänkning mot 2016. Det beror på en svårighet att vid ersättningsrekrytering anställa pedagoger med högskoleutbildning då det är stor brist på utbildad personal. Detta visar även rikets siffror som i år har sjunkit till 41 % andel behöriga. De flesta av kommunens elever i förskoleklass t o m årskurs 3 går på fritidshem i olika omfattning, sedan trappar det markant av från årskurs 4. Undantaget är Snapphaneskolan där fritidshemmet börjar från årskurs 4. Att behålla dem i årskurs 4 är på de andra skolorna ofta en utmaning. En förklaring är närheten till hemmet, en annan att eleverna upplever att de färdiga med fritidshemmets verksamhet. Här arbetas för att hitta utmanande miljöer även för de äldre eleverna, t ex via digitala verktyg och ett större elevinflytande. Nivån för andel inskrivna barn ligger under rikssnittet. Av de barn i kommunen som är berättigade att gå på fritidshem så gör 52 % det vilket är samma nivå som förra året. Det är dock för tidigt att säga om de två senaste åren något högre andel är ett tecken på att fler vill stanna på fritidshemmet även efter årskurs 4. Vi ser heller inte den faktiska tiden då barnet verkligen är i verksamheten, enbart att de är inskrivna. Det är därför svårt att dra några slutsatser kring sambandet mellan verksamhetens kvalitet och elevens utveckling utifrån vistelsetid. Under ett antal år har elevernas upplevelse av att få vara delaktiga i planeringen legat lägre än övriga frågor i den årliga kommunövergripande enkäten, varför man har arbetat medvetet med detta. Man har diskuterat vad delaktighet är och synliggjort för eleverna när de har inflytande, t ex genom det dagliga mötet, fritidsråd, förslagslådor och diskussionsforum. Andelen elever som upplever att de får vara delaktiga ligger dock kvar på samma nivå som tidigare, 79 %, vilket visar att detta arbete behöver fortsätta.

Barnens utbildning börjar i det svenska skolsystemet i förskolan. En stor del av förskolans verksamhet är inriktad på undervisning, vilket också är inskrivet i den reviderade läroplanen för förskolan (2018). Målet att höja kvaliteten i förskolan och att alla barn i förskolan ska få likvärdig omsorg, utveckling och lärande i en helhet. Förändringarna i den reviderade läroplanen handlar bl a om förskollärarens ansvar, barns förutsättningar att utveckla sitt/sina språk, barns förutsättningar att utveckla medvetenhet om rätten till sin integritet samt om digitalisering. Omsorg om barnen är fortfarande en viktig del i förskolans pedagogiska uppdrag men det handlar även om att stimulera, utmana, främja och skapa möjligheter för barns lärande och utveckling utifrån ett antal mycket specifika lärandemål i ämnen som svenska, svenska som andraspråk, matematik, naturvetenskap, teknik och estetisk skapande. Skälet till revideringen är att Skolinspektionens kvalitetsgranskningar visat att det finns

stora skillnader i hur landets förskolor tar sig an arbetet med den pedagogiska kvaliteten. I förra årets analys framkom det att förskolan behöver tydligare underlag för analys så att det går att följa om verksamheten bedrivs med kvalitet. Det har under läsåret pågått ett utvecklingsarbete kring detta som fortfarande pågår. Vi ser att det finns skillnader mellan förskolorna, både när det hur man bedriver sitt kvalitetsarbete och hur verksamheten bedrivs. Det genomförs en mängd aktiviteter men om dessa bidrar till barnens lärande och utveckling går sällan att utläsa i underlagen. Detsamma gäller kopplingen till styrdokumentet, här behöver en tydligare förankring med utvärderingskriterier utarbetas. Det som framgår i årets underlag är att det finns en ökad medvetenhet hos pedagogerna att det spelar roll vilken metod och vilket material man använder, och att barnens delaktighet har ökat.

Det finns tre fristående förskolor vilket ökar möjligheten för föräldrar att välja. I kombination med en ökad inflyttning expanderar även kommunens egna förskolor. I januari 2018 öppnade en ny förskola i Hanaskog och vid årsskiftet en i Knislinge och ytterligare en i Broby. En ständig översyn pågår för att möta den ökade efterfrågan på förskoleplatser. Kommunen lägger stor vikt på att tänka strategiskt kring hur förskoleverksamheten ska utformas för att möta framtida behov. Genom olika tidsbegränsade lösningar har kommunen alltid levt upp till fyramånadersregeln för placering. Under ett antal år har förskolan haft utmaningar kopplat till ett ökat barnantal, vilket ställt krav på både personal och lokaler på i princip alla förskolor i kommunen. Det har också utmanat innehållet i verksamheterna, bl a för att en betydande andel av barnen på förskolan har kommit till Sverige de senaste åren och det finns idag flera olika språk och nationaliteter. Därtill finns det i kommunen en överrepresentation av barn med olika språkstörningar samt att vi ligger under rikssnittet för andelen föräldrar som har en eftergymnasial utbildning.

I underlagen ser vi att pedagogerna i allt högre grad planerar och dokumenterar med barnen och utifrån detta förändrar och bygger lärmiljöer. Även här saknas dock resultat kopplat till läroplanens mål, ett pågående utvecklingsarbete. Vi ser att medvetenheten hos personalen ökar kring hur man kan arbeta pedagogiskt kopplat till digitaliseringen och detta blir alltmer ett naturligt inslag i verksamheten, parallellt med andra pedagogiska metoder. Det finns dock fortfarande skillnader mellan avdelningar och förskolor och aktiviteter för spridning och ökad likvärdighet planeras.

En viktig roll för att ge våra barn och elever de bästa förutsättningarna spelar kommunens Barn- och elevhälsa. Enligt skollagen ska det finnas en samlad elevhälsa i en kommun, för att bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I Östra Göinge kommun finns det även en samlad barnhälsa. BoEH arbetar på uppdrag från rektorer och förskolechefer. Allt arbete ska ske i nära samarbete med verksamheterna och vårdnadshavare. Elever och vårdnadshavare (även till barn i förskolan) har också möjlighet att själva ta kontakt med våra olika professioner. Arbetssättet är teaminriktat och tvärprofessionellt. Eleverna ska ha tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. I jämförelsetal med många andra kommuner har vi en god resurstilldelning till barn- och elevhälsa. Uppdraget för den samlade Barn- och elevhälsan att stödja förskolor och skolor på individ-, grupp och organisationsnivå har under året utvecklats mot målet att arbeta förebyggande. Här har ledorden varit tillgängliga lärmiljöer, trygghet, psykisk och fysisk hälsa samt delaktighet. Under året har man arbetat med att synliggöra för verksamheterna vad man kan bistå förskola och skola med vilket genererat fler uppdrag.

Kompetensförsörjning

Något som genomsyrar alla berörda verksamheter är behovet av adekvat kompetensförsörjning. Sveriges elever blir allt fler, vilket vi även ser i vår kommun. Många barn föds och barn och unga i alla åldrar kommer till Sverige. Vi låter läraryrket vara exempel på vårt framtida behov, detta är dock en utmaning vi ser inom alla yrken inom Familj och utbildning. Skolverkets och UKÅ:s prognos⁵ visar att fram till år 2031 är det totala rekryteringsbehovet 187 000 heltidstjänster i landet. År 2016

⁵ Skolans rekryteringsutmaningar, SKL, 2018

arbetade drygt 205 000 lärare i skolan, motsvarande 182 000 heltidstjänster. Totalt sett var 73 procent av lärarna behöriga att undervisa i den skolform eller ämneskombination de arbetade i. Ytterligare 11 procent saknade behörighet men hade en pedagogisk högskoleexamen. Lärare som saknade pedagogisk högskoleexamen men hade en tillsvidareanställning utgjorde 7 procent av lärarkåren – dessa lärare har ofta en lång yrkeserfarenhet. Visstidsanställda lärare utan pedagogisk högskoleexamen utgjorde 9 procent av lärarkåren år 2016. Denna grupp har ökat under de senaste åren, framför allt inom grundskolan. Detta är ett tecken på att det har varit svårt att rekrytera behöriga lärare och att bristen på pedagogisk personal har ökat. Störst är behoven de närmaste fem åren då skolor och förskolor beräknas rekrytera lärare och förskollärare till motsvarande 77 000 heltidstjänster. Skolverket ser att denna siffra har ökat med 7 000 heltidstjänster sedan förra prognosen år 2015 främst på grund av befolkningsutvecklingen. Att behoven är störst den närmaste femårsperioden beror också på att visstidsanställda utan lärarutbildning beräknas ersättas av nyutexaminerade lärare de närmaste åren. Alla skolformer kommer därför att behöva växa de kommande tio åren. Kommunen har i nuläget relativt hög lärartäthet, även om vi förra året såg att vi liksom övriga landet minskade något⁶. Vi har i dagsläget en relativt låg omsättning på personal (7 %) och en behörighetsnivå som ligger över medelvärdet men det innebär inte att vi inte står inför stora utmaningar. Vi måste förbereda oss för hur vi organiserar en kvalitativ verksamhet trots brist på behörig personal. Det handlar inte bara om att hitta adekvat personal i konkurrens med andra kommuner, tillgången kommer oavsett inte räcka till alla. Det handlar om att hitta andra sätt att organisera på samt att hitta kompletterande yrkesgrupper och digitala lösningar.

Ekonomiska förutsättningar – förskola och grundskola

Kommunen har en nationellt sett låg skolpeng. Notera att de miljoner som tillsatts i extra satsning 2016-2018 samt statsbidragen inte räknas in i skolpengen. Över tid har kostnaderna för förskolan och grundskolan ökat, vilket följer trenden i riket och i Skåne. Kommunen ligger lägre i sin genomsnittskostnad/barn i förskolan, detta gäller både för personal- och lokalkostnader men den största skillnaden finner vi angående lokalerna.

År 2017 okt FÖRSKOLA	ÖGK	ÖGK andel/Skåne	ÖGK andel/riket	Skåne	Riket
Totalt/barn	137 000 kr	94 %	92 %	145 400 kr	149 400 kr
Personalkostnad/barn	95 500 kr	88 %	88 %	108 800 kr	108 800 kr
Lokalkostnad/barn	13 000 kr	55 %	61 %	23 600 kr	21 200 kr

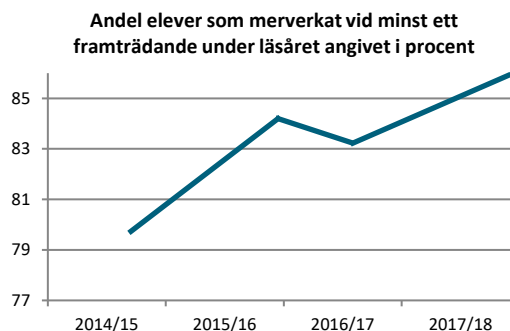
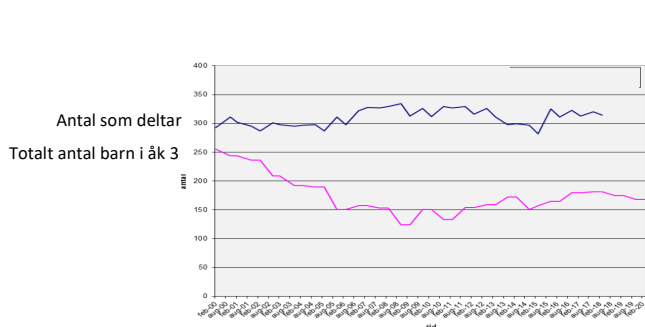
År 2017 okt GRUNDSKOLA (kommunal huvudman)	Kostnader per elev (kronor)								
	Totalt summa	Under-visning summa	Totalt/elev	Lokaler och inventarier/elev	Under-visning/elev	Skolmål-tider/elev	Lärverktyg, utrustning, skolbibliotek/elev	Elev-hälsa/elev	Övrigt/elev
Riket	96 351 577	53 395 840	109 500	18 000	60 700	6 300	4 500	3 320	16 700
Skåne län	12 813 051	7 290 807	107 600	18 100	61 200	5 800	5 000	3 290	14 100
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	6 212 277	3 444 509	110 900	16 200	61 500	6 700	4 900	3 600	18 000
Östra Göinge	152 428	86 065	103 800	11 400	58 600	7 900	5 100	4 860	15 900

När det gäller grundskolan har vi också där en lägre genomsnittskostnad än riket, vilket främst beror på lokalkostnader. Här syns kommunens satsning på att förstärka med digitala lärverktyg samt att Barn- och elevhälsan är prioriterad (1 000-1 500 kr mer per elev än Skåne och riket). En annan post som ligger över snittet i Skåne (+1 600 kr/elev) och landet (+1 100 kr/elev) är skolmål-tider. En förklaring till skillnaden kan vara hur olika kommuner redovisar sina kostnader. Måltiderna har en viktig del i barnens och elevens mående. Grunden är att måltiderna ska integreras i den pedagogiska verksamheten (förskola, grundskola, fritidshem) för att bidra till att främja goda matvanor och visa en

⁶ Årets nationella statistik är ännu inte publicerad

sund inställning till mat, hälsa och miljö. På så sätt ska måltiden bidra till individernas utveckling och lärande. Enligt skollagen ska skollunchen vara kostnadsfri samt näringsriktig. Under 2018 har antalet barn, elever och ungdomar ökat inom förskola, grundskola och fritidshem vilket varit en utmaning då kök och måltidsutrymmen inte kunnat utökas i samma takt. Vid jämförelse mellan antalet inskrivna elever och verkliga antalet ätande i skolrestaurangerna ser vi att andelen ätande har ökat eller är kvar på samma nivå som tidigare år. Enkät som gjordes i åk 2, 5 och 8 visar generellt att ju äldre eleverna blir desto mer kritiska är man till skollunchen.

Det är inte bara i förskolan, skolan och på fritidshemmen som kommunens barn och ungdomar befinner sig, de bor i en familj och de har en fritid. Det finns många aktiviteter i kommunen för att erbjuda barn och ungdomar en meningsfull fritid. Ett bidrag till detta är kommunens musikskola. Musikskolan är en kommunal verksamhet utan nationella krav på vad som ska genomföras, vilket försvårar en jämförelse med andra kommuner. En utmaning vid utvärdering är att verksamheten är frivillig, vilket ofta bidrar till en stor nöjdhet. Elevantalet ökade läsåret 2015/2016 och har därefter varit nästan oförändrat under de senaste läsåren. Musikskolan har klarat av att behålla en total volym på ca 300 elever under redovisad 18-årsperiod, trots att elevunderlaget minskat med nästan 35 %, från ca 250 till ca 165 barn per årskurs. Variationerna i elevantal beror i första hand på hur många som väljer att börja. Andelen flickor är relativt konstant kring 60 %. Elevernas studietid i musikskolan är ganska konstant över tid. Medelstudietiden blir i en frivillig verksamhet ett mått på elevernas värdering av verksamhetens kvalitet. Tittar man över tid ser vi att elever faktiskt deltar något längre tid idag än för 10-15 år sedan. Statistiken antyder en liten kvalitetsförbättring men det går inte att dra några långtgående slutsatser av detta. Ökningen av medelstudietiden över en längre period hänger troligen samman med att barn påbörjar fritidsaktiviteter tidigare, idag börjar man ofta spela instrument i 6- eller 7-årsåldern.

Fr o m vårterminen 2016 genomförs en årlig brukarenkät avseende verksamhetens kvalitet ur ett helhetsperspektiv. Svarefrekvensen är dock så låg att några slutsatser inte går att dra av denna enkät. Nytt för läsåret 2017/2018 är att musikskolan sökte och fick ett statsbidrag om 175 000 kr för tillgänglighetsökande åtgärder. Genom detta har man bl a kunnat erbjuda uthyrningsinstrument till reducerat pris, vilket gjort att fler grupper har kunnat delta i verksamheten.

En meningsfull fritid är ett viktigt inslag i våra unga individers utveckling. I kommunen ansvarar Kultur- och Fritidsenheten för att det finns goda förutsättningar för kultur- och fritidsaktiviteter. Enhetens arbete riktar sig till alla kommuninvånare men bland dessa är barn och unga en prioriterad grupp. Dess roll i att bidra till våra barn och ungdomars situation är att vara med och skapa positiva, kreativa och inspirerande mötesplatser som bland annat leder till samhörighet, integration, aktiv fritid och studiemotivation. Föreningar och andra aktörer inom den idéburna sektorn och deras verksamhet spelar en viktig roll för att utveckla, fostra, aktivera och stimulera barn och ungdomar till god hälsa och fysisk utveckling. Genom olika samverkansöverenskommelser och stöd ska kommunen långsiktigt främja och stötta den idéburna sektorn så att dess arbete och verksamheter stärks och utvecklas. Även kommunens egna mötesplatser som till exempel biblioteken och idrotts- och fritidsanläggningarna och den verksamhet som bedrivs där är viktiga i detta arbete. Dialogmöten med barn och unga har fortsatt under 2018 för att fånga upp ungdomarnas åsikter och önskemål kring

frågor om deras fritid. I år har fokus legat på kommunens biblioteksverksamhet. Elevråden har lämnat synpunkter och förslag på bland annat litteratur att köpa in, ändrade öppettider, studieplatser, olika arrangemang och aktiviteter på biblioteken. Detta kommer att vara en del av det underlag som ska ligga till grund kommande år när det gäller biblioteksverksamhetens arbete riktad mot barn och unga. På grund av svårighet att rekrytera rätt kompetens som skolbibliotekarie har inte arbetet framskridit enligt plan.

Det finns en rad samarbeten som bidrar till en meningsfull fritid för barn och ungdomar; tillsammans med Musikskolan och studieförbunden, kommunens Skapande Skola-grupp samt Familj- och utbildnings kulturgrupp. Statsbidrag från Kulturrådet har möjliggjort att alla grundskolans elever erbjudits kulturaktiviteter under året. Upplägget för kommunens SKUTT-läger har ändrats från och med i år. Nu har vi två 2-dagarsläger med plats för 25 barn på varje läger under höstlovet istället för läger i augusti. Med 85 anmälningar har vi fyllt bägge lägren, en ökning med 20 deltagare. Vi genomför uppföljning med barn och föräldrar cirka fem veckor, vilket visade drygt 50 % av deltagarna har fortsatt i någon förening. Genom det utvecklingsarbete som genomförts med konceptet familjelördagar senaste året har lördagar blivit en populär och attraktiv dag på Kulturhuset. Under hösten genomförs 11 familjelördagar jämfört med 6 under våren. Teater, film, pyssel, sagor mm fyller dagarna och delar av utbudet anpassas till arabisktalande barn för att locka en ny publik. Antalet besökare på lördagarna spänner från 30 till 200 personer. De badkort som kommunen delat ut till alla elever på grundskolan har haft hög nyttjandegrad. Av kommunens samtliga grundskoleelever så har 526 flickor och 587 pojkar utnyttjat möjligheten att bada avgiftsfritt på våra friluftsbad. Genom sommarlovsaktiviteten, som har möjliggjorts genom statligt sommarlovsstöd, har såväl flickor som pojkar med olika social bakgrund stimulerats till deltagande. Ett syfte är bland annat varit att möjliggöra att nya kontaktytor kan skapas mellan barn och unga. Totalt har 1 185 barn och ungdomar deltagit och nyttjat någon av dessa sommarlovsaktiviteter i år. Ambitionen att utöka utbudet av mötesplatser har fallit väl ut. Fritidsgården i Broby, som drivs av kommunen, har gått från 30 medlemmar i januari 2018 till 55 st i september. Fritidsgården i Sibbhult finns kvar tack vare ett samarbete mellan kommunen och Skolföreningen Växthuset. Även i Knislinge finns en fritidsgård med god beläggning. Personal på fritidsgårdarna samverkar med fältassistenterna, vilket gör att det skapas synergieffekter mellan verksamheterna samt att det skapas nätverk runt ungdomarna vilket möjliggör att insatser kan sättas in vid behov. En ny mötesplats är Färevallen i Sibbhult.

Ibland behöver barn, ungdomar eller hela familjen stöd i sin tillvaro. För de fall det finns ett behov hos familjer med små barn att få stöd och hjälp, t ex i sin föräldraroll, har det påbörjats ett nära samarbete med BVC i Broby. En av fältassistenterna är där en förmiddag/vecka som social rådgivare. Utfallet av detta ska utvärderas i december 2018. I fall där det finns behov av stöd, t ex p g a sociala skäl eller drogproblematik, finns både Föräldrassupporten och Individ- och familjesupporten. Deras uppdrag är att arbeta förebyggande men de kan också vara rådgivande och behandlande. Vi ser att familjebehandlarna har en stor utmaning med komplexa svårigheter hos de familjer som man möter på individ- eller familjebasis. För att möta detta samarbetar man i nätverk på förskolor/skolor, ibland genom Lotsmöten⁷. Samarbete med Maria Skåne⁸ är ett annat sätt att möta detta. Under året har det varit en del oro i och utanför skolor. Vi ser även en koppling till fritiden och den oro som kan upplevas i byarna av kommuninvånarna. Detta är något som verksamheterna samverkar kring, även med externa aktörer som polisen och Fryshuset. I kommunen finns också en samarbets-grupp mellan skola, socialtjänst, polis och Kultur och Fritid (SSPF), som träffas var tredje vecka. Det stora flertalet elever uppger att de känner trygghet och trivsel på sina skolor i kommunens elevenkät (mars 2018).

⁷ LOTS-modellen: Sedan 2008 har de sex kommunerna i Nordöstra Skåne tillsammans med Region Skånes verksamheter i samma område samverkat med hjälp av Lotsmodellen kring barn och familjer i behov av samhällets stöd. Främsta syftet är att samordna mål och insatser till gagn för barn och familjer som har behov av insatser från fler än en verksamhet. Den formaliserade arbetsgången underlättar att finna lösningar i samverkan. De som ingår är förskola, skola, socialtjänst, omsorgsverksamheter, Barn- och ungdomspsykiatri, Barn- och ungdomshabilitering, Barn- och ungdomsmedicin, CSK, Enheten för Familj och Ungdomshälsa, BVC.

⁸ Maria Skåne Nordost är en mottagning för de som är under 25 år och har problem med alkohol och/eller andra droger. Här ges information, rådgivning och individuell samtalsbehandling. På mottagningen arbetar socionom, kurator, behandlare och läkare. Kontakten med Maria Skåne Mottagningen finns i Kristianstad och i Hässleholm.

92,2 % av grundskolans elever och 95,5 % av de som går på fritidshemmen säger att det upplever trygghet⁹.

Within är ett projekt där 2 familjebehandlare och 2 fältassistenter är delaktiga och där fokus är att förhindra avhopp från skola. Det är inriktat på ungdomar 15-24 år som av olika anledningar inte går i skola eller har någon annan sysselsättning. Under 2018 har det ingått 11 familjer i projektet. Då det ofta är komplexa situationer och svårigheter i familjerna är det endast 2 familjer som avslutats, det visade sig att det behövs ett mer långsiktigt arbete för att lyckas. Ett par ärenden har fått avslutas på grund av att ungdomarna tagit droger och någon har blivit placerad i familje- eller behandlingshem.

Under perioden mars-oktober 2018 har 65 familjer, 64 barn i ålder 0-13 år, 63 ungdomar i ålder 14-17 år och 28 enskilda individer över 18 år varit i kontakt med Individ- och familjesupporten. Enheten är just nu inne i ett utvärderingsarbete för att se vilka insatser som gör skillnad. Ett led i detta är en enkät som genomförts under perioden. Frågor om hur man upplever att man blivit bemött, om de fick den hjälp de behövde och om de kan tänka sig kontakta Individ- och familjesupporten igen ställdes. Svarefrekvensen är låg (17 svar). De som svarat säger alla att de har blivit väl bemötta och det är endast 1 st som inte var nöjd med hjälpen, 16 st tyckte att det fått den hjälp de behövde. 13 st kunde tänka sig kontakta IoF-supporten igen och 4 st svarade kanske. Framöver kommer underlaget att bli mer utvärderingsbart i takt med att det byggs ut och läggs in i ett statistiksystem. I de fall där oron för ett barn blir en anmälan till socialtjänsten ser vi en ökning. Flest anmälningar inkom från polisen, 143 stycken, vilket inkluderar anmälningar enligt lagen om unga lagöverträdare. Näst flest anmälningar kom från skola/förskola med 84 anmälningar. Under 2017 inkom 613 anmälningar och 38 ansökningar gällande barn 0-17 år. Resultatet för 2017 var det högsta någonsin, dvs utbyggnaden av det förebyggande arbetet har hittills inte lett till minskat antal orosanmälningar. Det kan vara så att effekten tar längre tid att se, men det skulle också kunna vara så att ett ökat förebyggande arbete leder till att fler barn uppmärksammas och att kännedomen om socialtjänsten ökar, vilket istället genererar fler anmälningar. Det ökade antalet ansökningar för 2017 skulle kunna tyda på det.

Antal	2013	2014	2015	2016	2017
Anmälningar 0-17 år	309	370	595	540	613
Ansökningar 0-17 år	45	23	22	30	38
Inledda utredningar totalt	130	104	147	141	134
Inledda utredningar utifrån anmälan 0-17 år	87	80	126	116	97

Som framgår av ovanstående tabell ökade antalet anmälningar markant 2015 och har därefter fortsatt att ligga på en hög nivå. Antal utredningar har inte ökat i samma omfattning och det är en hög andel anmälningar som inte leder till utredning. Andelen är högre än i andra kommuner och har ifrågasatts av revisionen. En analys har gjorts av de anmälningar som inkom under november och december 2017, totalt 99 anmälningar. Anmälningarna rörde 78 olika individer. I endast 10 fall öppnades nya utredningar, men för ytterligare 10 barn fanns redan en pågående utredning där anmälan hanterades. För ytterligare fem barn fanns pågående stödinsatser från socialtjänsten och för två barn fanns pågående stöd till familjen utifrån ett syskon. Det framkommer också att 10 barn hade andra stödinsatser och därför inte var intresserade av stöd från socialtjänsten. Dvs av 78 aktualiserade barn hade 37 barn stöd i någon form. Vid granskningen av de anmälningar som inte lett till utredning och där det inte heller fanns pågående stöd framkom att majoriteten var nyanlända barn. Skolan och Individ- och familjesupporten beskriver att detta är en målgrupp som är svår att nå i det förebyggande arbetet, då de ofta har en rädsla för socialtjänst, psykologer och behandlare. Då familjen inte vill ha stöd och det inte bedöms finnas skyddsbehov för barnet inleds inte heller utredning. Kommunens stora mottagande av nyanlända jämfört med andra kommuner kan delvisa vara en förklaring till det ökade antalet anmälningar men också att ökningen inte lett till fler utredningar. (Jämför vi med nationen ser

⁹ Enkäter delas ut till alla elever i åk 2, 5 och 8. Svarefrekvens motsvarade 62 % i grundskolan. År 2017 svarade 74 % (jämförelse med tidigare år finns inte då utformningen av enkäten har ändrats). 56 % svarade på fritidshemmen (405 svar).

man att anmälningar generellt ökat mycket till landets socialtjänster sedan 2015, samt att en stor tillgång till serviceinsatser kan leda till att färre utredningar inleds¹⁰.) Statistiken visar på en ökning av antal barn med biståndsbedömt stöd i öppenvård, men ökningen utgörs av pojkar vilkas andel är ca två tredjedelar. 2015 var det fler flickor som hade öppenvårdsstöd, framförallt tonårsflickor. Det kan vara så att dessa flickor idag i högre grad vänder sig till skolkurator utifrån att elevhälsans stöd utökats. Sambandet mellan pojkars lägre skolresultat jämfört med flickorna och antal pojkar med öppenvårdsstöd är intressant och behöver analyseras vidare. Återigen påminns vi om att en välfungerande skolgång är den bästa skyddsfaktorn för att inte utveckla sociala problem. Siffrorna för insatsen kontaktperson/kontaktfamilj har också ökat 2017 men nivån är densamma som 2015. Könsfördelningen är 19 flickor och 18 pojkar.

Öppna insatser	2015	2016	2017
Antal pojkar med individuellt öppenvårdsstöd	23	42	42
Antal flickor med individuellt öppenvårdsstöd	26	15	24
Totalt antal med individuellt öppenvårdsstöd	49	57	66
Antal kontaktfamilj/kontaktperson	38	28	37

¹⁰ Den nationella samordnaren för den sociala barnvården, Cecilia Grefve, påvisar detta i sin slutrapport "Barnet och ungdomens reform".

3.2 Analys och åtgärder

Analys	Åtgärder
<ul style="list-style-type: none">- Möjliga orsaker till resultat och avvikelser- Prioritering av avvikelser och framgångsfaktorer	<ul style="list-style-type: none">- Aktiviteter- Prioriteringar- Uppföljning

Vi ser en kommun som har börjat formera sig över verksamhetsgränserna utifrån perspektivet En bra start i livet, med målet att skapa strategier för att möta barn och elevers behov. Många

insatser är påbörjade utifrån förra årets analys. Det finns ett samarbete/ samverkan mellan olika enheter i förvaltningen men även med andra kommuner och myndigheter. Den breda kompetens som finns inom Barn- och elevhälsa, Individ och familj och på förskolor och skolor är en faktor som ger förutsättningar till att medborgarna i Östra Göinge kan få adekvat stöd. Vi har god resurstilldelning till verksamheterna och en god beläggning av digital teknik samt en ökande kompetens att använda denna. Satsningar på kompetensutveckling har gjorts, bl a inom NPF¹¹, språkutveckling, våld i nära relationer, drogproblematik. Vi dock inte resultat av detta i form av ökade skolresultat, i år är det tvärtom en nedgång. Även om det är ett litet statistiskt urval där ett tiotal elever kan slå igenom hårt, och att det finns naturliga variationer mellan åren, ser vi i år en skiftning i orsakerna bakom. De senaste åren har ett stort antal nyanlända, samt in- och utflödet av elever, påverkat utvecklingen i resultat. En annan faktor som i flera år påverkat resultatet är pojkars måluppfyllelse. I år ser vi dock tydligare en ytterligare förklaring till nedgången då vi i statistiken ser ett ökat antal svenskfödda elever som inte lyckats nå gymnasiebehörighet. Av tradition finns det i kommunen en icke-pluggkultur, vilket är en förklaring, men att det är så är inget nytt. Utbildningsnivån hos föräldrar ligger 10 % lägre än i övriga landet, och skolan vittnar om att de upplever att en hel del föräldrar har lågt intresse för skolan, men det är heller inte något nytt. Vi har ett ökande antal elever med olika behov kopplat till neuropsykiatriska funktionshinder samt språkstörningar, vilket kan vara en förklaring.

Skolan blir idag ofta ett nav för många familjer och det finns en risk att de tar över en del av andra myndigheters uppgifter. Vi ser att det ibland är svårt att få elever och familjer att ta emot hjälp från olika myndigheter och då blir skolan en trygghet. Detta är ett uppdrag som är svårt att leva upp till och som skolan inte heller är riggad för eller har som uppdrag. Det kan gälla att hantera elevers situation kopplat till drogproblematik, trångboddhet, barn som är placerade i familjehem och ensamstående vårdnadshavare som kämpar men har svårt att räcka till. Vi kan dock konstatera att det finns god möjlighet till stöd för familjer i kommunen. Elevhälsan har god resurstilldelning, det finns Föräldrasupporter på skolorna, Individ- och familjesupportens förebyggande funktioner har förstärkts samt socialtjänsten har utvecklat sina rutiner. Det finns även goda samverkansformer utanför kommunen, t ex via Lotsmodell och Maria Skåne. Under ett antal år har skolorna arbetat med begrepp som inkludering, anpassningar och ökat kunskapen kring elever i olika behov av stöd. Här är snarare utmaningen att nå fram till alla som behöver stöd. I många fall kommer dock familjer i kontakt med rätt instans. Vad är det då som gör att vi inte lyckas höja måluppfyllelsen? Kan det vara så att vi de senaste åren inte lyckats med vårt kompensatoriska uppdrag gentemot de elever som har behov av stöd på grund av de extraordinära förhållandena i skolan som varit sedan 2015? Och vilken roll spelar de socioekonomiska faktorerna hos oss, tittar vi på de nationella trenderna spelar dessa en allt större roll.

För att få ett svar på detta behöver vi se på frågan från olika håll. Utifrån skolperspektiv ser vi ett antal faktorer som påverkar. Det har skett en stor in- och utflyttning av elever. Även en viss omsättning på personal kan ha påverkat, kompetensförsörjningen är en utmaning, liksom i många delar av landet. I en situation med många nya elever samt att elevgrupperna förändras löpande ställer det krav på oss att ta fram statistik som är relevant. Hur kan vi identifiera trender? Här pågår ett omfattande analysarbete

¹¹ NPF: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) beror på hur hjärnan arbetar och fungerar. De vanligaste funktionsnedsättningarna är ADHD, ASD/Aspergers syndrom, Tourettes syndrom och språkstörning. De olika diagnoserna är närbesläktade och det är vanligt att samma person har flera diagnoser.

för att ta fram nyckeltal som visar utvecklingen. En utmaning är hur vi ser elevers progression innan de får betyg, vilket ofta är fallet med våra nyanlända elever. En väg är att utifrån Skolverkets bedömningsmaterial arbeta med detta, vilket dock kräver fortbildning till undervisande lärare samt goda rutiner vid övergångar. Göingeln har en roll i arbetet med övergångar, liksom övergången mellan stadier och skolor. Detta gäller alla, inte bara våra nyanlända elever. En central fråga som dock rör våra nyanlända är studiehjälpling på modersmål samt kartläggning av deras kunskaper. Dessa elever besitter en mängd kunskap men kan ofta inte förmedla detta på grund av språkhinder. I värsta fall försenas deras skolgång. Verksamheterna har även ställts inför nya utmaningar, till exempel olika folkgrupper som ska mötas, ett betygssystem som ställer stora krav på eleverna för att de ska få behörighet samt fler barn och elever med neuropsykiatriska funktionshinder. Vi vet genom forskning att det relationella perspektivet hos pedagogerna har stor betydelse för inläringen. Detta gäller både kopplat till lärandet men också för att eleven ska känna sig finnas i ett sammanhang på skolan. En viktig roll har därför mentorn, ofta elevens närmaste vuxenkontakt. Just när det gäller att Barn- och elevhälsans analys visar att närvaroarbetet gett resultat ute på skolorna men att det fortfarande finns skillnader mellan skolorna. Att ha eleverna i skolan är en förutsättning för att eleven ska lyckas. Här pågår ett projekt för att stötta och synliggöra vikten av närvaroarbetet. I detta kan man ofta identifiera familjer i behov av stöd och sätta in åtgärder. Arbetet med närvaro är ofta nära förknippat med arbetet med tillgänglig lärmiljö. Ett systematiskt arbete kring tillgänglig lärmiljö och närvaro är en viktig förutsättning för en hälsofrämjande skola och arbetet måste ske i nära samverkan mellan elevhälsa, rektor och personal. Det pågår en löpande diskussion kring frågan om på vilket sätt kunskap och kompetens i BoEH på bästa sätt i slutändan kommer barn och elever till del på ett hållbart sätt varit central. Detta är också en viktig fråga i utvecklingen av arbetsformer för barnhälsoteam och elevhälsoteam. Hälsofrämjande arbete kan både vara enskilda projekt, men också vara ett kontinuerligt arbete med att ha barns/elevs bästa i fokus och utifrån det arbeta för utveckling av lärmiljön på individ, grupp- och organisationsnivå. Ett viktigt underlag för att identifiera områden för förebyggande arbete är sammanställningen av resultatet av skolsköterskornas hälsobesök. 100 % av eleverna har blivit erbjudna hälsosamtal och hälsobesök enligt det program som finns, och i enkäter med eleverna så finns en stor nöjdhet med dessa. Det är god teckning i vaccinationsprogrammet och även de nyanlända eleverna har påbörjat sin vaccinationsordination. Samverkan med vårdcentraler och Första Linjen¹² angående nyanlända elever har utvecklats. Uppdraget för Föräldrasupporten är fortfarande under utformning och kräver ett nära samarbete med skolledning och personal. I utvärderingar har det framkommit att skolan är i behov av en sådant här uppdrag, vilket blir en länk mellan skola och hem och eventuellt skola, hem och Individ- och familjesupport. Barnhälsoteam finns nu på samtliga förskolor, dock har man kommit olika långt med struktur och rutiner. Den personal som är verksam i förskola träffar regelbundet förskolecheferna i ett centralt barnhälsoteam. Dessa möten har under året utvecklats och är ett bra forum för gemensamma frågor. Elevhälsoteam finns på samtliga skolor och har även de kommit olika långt i sitt arbete. På de flesta skolor finns nu även ett ”öppet EHT” där lärare kan träffa elevhälsopersonal. Gemensamma träffar med Barn- och elevhälsa och förskolechefer/rektorer har ägt rum vid fyra tillfällen under året. Detta är en viktig arena för utveckling mot likvärdighet i barn- och elevhälsoarbetet.

Vi ser att återkommande övergripande avstämningar på individnivå är en framgångsfaktor, både för individen men också för att synliggöra strukturer och utvecklingsområden på grupp- och organisationsnivå. Redan i augusti utgår verksamheterna från en prognos för aktuella elever på enheten som sedan stäms av i december och mars. Då följs åtgärder upp och eventuella justeringar kan göras. Syftet är att inte bara konstatera läget utan att arbeta framåtsyftande, prioritera resurser och lära av varandra. De nationella bedömningsmaterialen för förskoleklass och för åk 1 ger nya möjligheter att tidigt

¹² Första linjen: Verksamheter och funktioner inom regionen som tar emot barn och unga som visar tidiga tecken på att må psykiskt dåligt – oavsett vad problemen beror på. Fokus ligger på själva insatserna, inte på vilken aktör som genomför dem eller hur arbetet inom första linjen för barn och unga är organiserat. Hjälpen kan fås med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa, att ringa in och definiera problem, symptom och besvär, att hänvisa och remittera vidare till andra aktörer, att vara ett konsultativt stöd för andra verksamheter som möter barn som mår dåligt samt att ge stöd till barn enskilt eller i grupp, och till familjen.

kunna sätta in insatser. Här blir även Barn- och elevhälsans arbete tillsammans med skolorna för att identifiera och stötta elever i behov av stöd i tidig ålder. Under de senaste åren har skolan arbetat mycket med att tidigt identifiera elever som har behov av särskilt stöd. Det har gjorts och görs insatser för att skapa tydliga rutiner så att adekvata insatser görs. Arbete pågår för att stärka alla pedagogers kunskaper i att kunna stötta sina elever och för att stärka specialpedagogernas roll i elevhälsoarbetet. Även projektet för att främja elevers närvaro sätter fokus på enskilda elevers situation men synliggör samtidigt utvecklingsområden på grupp- och organisationsnivå. Upplevelsen är att hög frånvaro minskar om varningar kommer i ett tidigt skede, detta gäller både grundskola och Individuella programmet. Rutiner för hantering av frånvaro behöver utvecklas, exempelvis med fasta procentgränser, varningar, giltiga intyg och snabbare CSN-indrag när det gäller de äldre eleverna.

Satsningen på att utveckla användandet av IKT på förskolor och skolor ger möjligheter att hitta nya vägar till lärande. Detta gagnar alla elever men forskning visar att det särskilt bidrar till att stärka pojars måluppfyllelse, detta då man kan se en koppling till ökad motivation. Samma mönster ser forskning även hos de elever som har svårt att nå kunskapskraven – resultaten ökar hos alla elever när man använder IKT på ett meningsfullt sätt, de ökar dock ofta allra mest hos dessa målgrupper. Det arbete som påbörjades 2016 kring en tydlig pedagogisk strategi för hur vi ska stimulera och motivera våra elever till ett ökat lärande är ett långsiktigt arbete och det digitala lärandet kommer framöver att ha en central roll. I februari genomfördes en kommunövergripande IKT-mässa där alla enheter inom förkola och skola fick visa upp hur de arbetade med digitalisering, programmering och barn/elevers delaktighet. I enkäten som hade stor svarsfrekvens sa majoriteten att de lärt sig något nytt som de hade nytta av i sin egen yrkesvardag. Sammanfattningsvis visade dagen att det finns en mängd kunskap inom kommunen, vilket även besökande kommuner vittnade om. Parallellt med de möjligheter som digitaliseringen erbjuder behöver skolan förmedla vikten av källkritik och kritisk granskning. Detta har skolan arbetat med under lång tid men i den digitala vardagen räcker det inte med den traditionella källkritiken. För att kunna värdera information på nätet är det lika viktigt att förstå den infrastruktur som sökmotorer och sociala medier utgör för att vi ska ta del av källor. Det handlar om att få eleverna att kritiskt kunna förhålla sig till de algoritmer som gör urval åt dem när de söker information på nätet. I den reviderade läroplanen som började gälla hösten 2018 blir digital kompetens en viktig del i alla ämnen. I de nya skrivningarna står det bland annat att eleverna ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker, samt för att kunna värdera information.

Den externa pedagogiska analys som gjordes hos varje lärare läsår 16/17 visade att de viktigaste utvecklingsområdena på våra skolor är samarbetslärande¹³, att pedagogen baserar sin undervisning på en medveten tanke om vilken forskning man vilar sig mot samt att eleven förstår målen med den undervisning som genomförs. Även vikten av relationens roll för lärandet lyfts fram¹⁴. Varje skola har arbetat utifrån sina behov och förutsättningar, bl a genom ett projekt tillsammans med Skolverket. Detta projekt slutredovisas i december 2018, och just nu pågår en process hur detta arbete ska utvecklas framåt. Lärarskicklighet och att stötta pedagogen att göra ett gott arbete i klassrummet är en tydligt identifierad framgångsfaktor för att öka måluppfyllelsen, vilket baseras på forskning och rektorernas analyser.

Samverkan mellan Barn- och elevhälsa och Individ och Familj har utvecklats. Personal har varit i Skottland på studiebesök för att studera hur man samverkar mellan olika stödfunktioner runt barn och familjer. Utifrån detta har samverkan ökat genom fler spontana kontakter kring barn och familjer,

¹³ Ett övergripande begrepp för undervisning där eleverna i grupper samarbetar efter bestämda principer med syfte till lärande. Gruppen har ett gemensamt mål, inre och yttre belöning riktas till hela gruppen, alla deltagare i gruppen bidrar med sin förmåga för att lösa uppgiften och alla gruppmedlemmar har olika kompletterande roller. Varje medlem har ansvar för sitt eget lärande och för att bidra till att gruppen når sitt mål. Gruppen diskuterar och löser uppgiften tillsammans och utvärderar det gemensamma arbetet. Forskning visar att det bidrar till att öka elevers förståelse och skolprestation samt leder till goda kamratrelationer och ett lärande klimat i gruppen.

¹⁴ Utifrån detta synsätt ser man inte lärandet som en process som i första hand sker inom elever, inte heller utanför den enskilda eleven i det läraren lär ut eller det som händer i klassrummet. Lärandet sker i samspelet mellan lärare och elev, vilket pedagogen måste ha som utgångspunkt.

ökad kunskap om varandras verksamheter, gemensamma seminarier och gemensamma föräldragrupper utifrån Family Lab¹⁵, gemensamt arbete kring elever med frånvaro samt ett pågående arbete för att hitta en modell för samverkan kring familjer.

Utifrån Individ- och familjesupportens perspektiv ser vi ett antal utvecklingsmöjligheter. Goda resultat har uppnåtts där samverkan har skett och vårdnadshavare involverats och fått stöd. Vi ser dock att det drog förebyggande arbetet behöver utvecklas, i samarbete med personal från Maria Skåne och skola. Ett prioriterat område för Familj och utbildning är att främja barn och ungdomars psykiska hälsa. Fältassistenter och familjebehandlare upplever att de träffar ganska många ungdomar som mår ganska dåligt. Det är inte ovanligt att ungdomar tar till droger för att dämpa sitt dåliga mående. Här finns goda exempel från kommuner i Skåne som kan ge exempel på arbetsformer för detta. Lotsmodellen används idag framgångsrikt i många ärenden, det bidrar till samverkan och gör det tydligt för familjerna vad som beslutas och vem som ansvarar för vad. En framgångsfaktor ett ickedömande och inkluderande bemötande och då kan ungdomen oftast hitta sätt för att ta sig tillbaka till skolan. Utmaningar som finns är att nå de utrikesfödda föräldrarna då det ofta finns en rädsla hos dem att söka hjälp och stöd. Kulturskillnaderna gör också att det kan vara svårt att hitta rätt nivå på stödet så att det blir en förståelse. Ett sätt att möta detta och alla andra familjer i kommunen är att fältassistenter är med på föräldramöten från årskurs 6-9.

Projektet ”Skottlandsmodellen”, eller ”Hela barnet hela vägen” som det heter i vår kommun¹⁶, håller på att utarbetas. Det kommer att bidra till ytterligare samarbete med barn och deras föräldrar, Centrala Barn- och elevhälsan samt förskolor och skolor. Målet är att stöd till barn och föräldrar kan sättas in tidigare och här är ett utökat samarbete med BVC i Broby ytterligare en faktor så att föräldrar kan få stöd tidigare. Det finns en förhoppning från Individ och familj att barnrättsarbetet hamnar högt upp på agendan när detta sätt att arbeta kommer igång.

Individ- och familjesupporten har blivit inbjudna till några föräldramöten på förskolor där de presenterat sin verksamhet och det är en bra arena för marknadsföring av verksamheten. Förskolan och grunden som skapas där är oerhört central. Att skapa en verksamhet där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet utgör grunden i förskolan för att skapa starka individer. Vi ser att vi har god inskrivningsnivå i jämförelse med riket, en framgångsfaktor enligt forskning som en del i det livslånga lärandet. Vi vet dock inte hur många timmar barnet tillbringar i verksamheten i realiteten, vilket gör det svårt att säga hur denna påverkar barnets utveckling. Hur kan lärmiljöer och upplägg i förskolans verksamhet utveckla barnen? Denna fråga diskuteras och ska framöver tydligare ingå i förskolans systematiska kvalitetsarbete. När det gäller språkutveckling för barn som är flerspråkiga saknar vi idag en samlad bild av hur väl vi lyckats med resultatet. Frågan är viktig då forskningen är tydlig med att utvecklingen av modersmålet är viktig för att barn med utländsk bakgrund ska lära sig svenska och utveckla kunskaper inom andra områden. Därför är vårt projekt tillsammans med Skolverket för att stötta förskolorna i detta arbete intressant. Det finns vidare en utmaning i hoppet mellan förskola och förskoleklass. Därför är rutinen för övergången reviderad. Förskolan har en unik situation att möta familjen och ge en grundval i hur vi värdesätter utbildning. Den digitala tekniken¹⁷ har skapat goda förutsättningar för att delge information till föräldrarna där de kan följa barnens dag och utveckling. Även om tamburkontakten¹⁸ fortfarande är central och av stor vikt så har detta verktyg bidragit till fler kommunikationsvägar mellan förskola och hem. Att i tidig ålder skapa en god kommunikation mellan hem och förskola ger en bra grogrund för att det ska fortsätta så upp genom barnets skolgång. Förskolan har också en första viktig roll i att identifiera insatser för att pojkar inte ska halka efter i utbildningssystemet.

¹⁵ Family Lab erbjuder ett relationellt förhållningssätt genom en rad värderingar och principer grundade i forskning och beprövad erfarenhet. Förhållningssättet handlar bland annat om närvaro, respekt och gränser mellan vuxna och barn.

¹⁶ ”Hela barnet hela vägen”

¹⁷ Här genom ett digitalt kommunikationsverktyg kallat Pluttra, www.pluttra.se

¹⁸ Mötet mellan vårdnadshavare och personal när barnet hämtas och lämnas

Detsamma gäller fritidshemmen. Vi har eleverna i verksamheten främst upp till de börjar åk 4. Det finns en nöjdhet hos eleverna men möjligheten för dem att känna sig delaktiga behöver utvecklas. Andra områden att arbeta med är hitta strukturer för ett kvalitetsarbete som synliggör hur verksamheten svarar upp mot styrdokumentet och gör elevernas lärande synligt. Förra året identifierades en ojämnhet i tillgången till digitala verktyg men den har under 2018 jämnats ut. Nu behöver kunskapen hos personalen att använda sig av denna utvecklas och bli mer likvärdig. Ett led i detta är att fortsätta de kommunövergripande träffar som hållits för all fritidshems-personal under en tid. Väsentligt är också att organisera fritidshemmets verksamhet så att det finns möjlighet för personal att planera, reflektera och att mötas – både inom fritidshemmen men även med skola. Även här är lokalfrågan central, detta för att kunna skapa lärmiljöer som möter alla elevers behov samt skapar delaktighet.

Kostenheten har arbetat utifrån perspektivet att ge barn och elever kunskap om sitt eget mående utifrån en hälsosam och hållbar livsstil. En utmaning är att många elever kommer till skolan utan att ha ätit frukost, vilket har ett samband med hur man sedan orkar prestera. Måltiden är också en social aktivitet vars betydelse inte ska underskattas. Arbetet görs i samverkan med pedagogisk personal, något man vill fortsätta utveckla. Satsningar på måltidsmiljön är uppskattad i alla åldersgrupper och i kombination med rätt utbud drar det också fler elever till skolrestaurangen. Mätning av matsvinnet med synliggjorda resultat skapar ett större intresse hos matgästerna och de dagar matsvinnet mäts synligt är matsvinnet lägre än dagar då matsvinnet mäts mer dolt. Här bör vi fortsätta att arbeta med olika insatser för att se och förstå olika orsaker till svinn och hur detta kan sättas i samband med både måluppfyllelse och ekonomiska resultat.

En meningsfull fritid är viktigt för våra barn och ungas utveckling. Här bidrar musikskolan och Kultur och fritid. Exempel på åtgärder som rönt framgång är att musikskolan hittat former för att erbjuda fler grupper möjlighet att delta i verksamheten, både genom tillgängliga tider och möjlighet att hyra instrument. Deltagarna blir allt yngre vilket ställer utmaningar att möta detta, liksom att hitta adekvata lokaler. Tillgänglighet är ett centralt nyckelord även för Kultur och fritid. Genom digitalisering och samverkansprojekt med förskola och skola stimuleras Barn och unga till läsning och får nya digitala verktyg för att göra sitt eget bokbestånd tillgängligt i biblioteksrummet. Öppna, neutrala och kravlösa mötesplatser minskar i samhället och där fyller till exempel biblioteken och fritidsgårdarna en allt större roll som viktiga mötesplatser. Detsamma gäller den verksamhet som föreningarna erbjuder men också att det finns olika typer av mötesplatser är viktigt för kommunens barn och unga för att möta olika behov och intressen. Kultur & Fritid ser ett behov av fler spontanidrottsplatser i kommunen över tid för att möta efterfrågan.

Hur gör vi då med de elever som lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet och inte hittar någon sysselsättning? Elever som läser på Introduktionsprogrammen (IM) får alla en individuell studieplan som är utformad med målet att eleven ska bli behörig till ett nationellt gymnasieprogram. Avsaknaden av gymnasieskola i egen regi (undantaget IM) ställer högre krav på kommunen gällande uppföljning av kommunens gymnasieelever hos andra huvudmän för att förhindra avbrott och möjliggöra att fler får sin gymnasieexamen. För att möta det politiska uppdragen i strategin Vägen till arbete om att förvaltningen ska bevaka skolgången för Östra Göinges gymnasieelever och aktivt verka för att gymnasieutbildningen fullföljs, så har ett Uppföljningsteam KKA inrättats. Uppföljningsteam KAA arbetar både förebyggande och med det kommunala aktivitetsansvaret för att fler ungdomar ska nå en gymnasieexamen. Arbetet sker i nära samarbete grundskolan, Individ och Familjesupporten, GUC, externa gymnasieskolor och Fryshuset (se vidare verksamhetsrapport Arbete och företagande).

Följande utvecklingsområden har verksamheterna formerats kring för att bidra till en ökad måluppfyllelse:

- utveckla övergripande systematisk uppföljning på individnivå för att anpassa resurser och åtgärder med syfte att höja måluppfyllelsen
- identifiera och anpassa övergripande insatser utifrån kommunens socioekonomiska förutsättningar
- utveckla samverkansformer internt och externt
- gemensamt stötta individer och familjer i och utanför förskola och skola
- ha tydligare koppling till styrdokument i kvalitetsarbetet samt ha rutiner för uppföljning
- hitta former för en mer likvärdig bedömning
- skapa lärmiljöer som skapar förutsättningar för alla att lyckas
- identifiera kompetensutveckling och organisera för att möta rekryteringsbrist så att barn och elever möter adekvat kompetens
- öka kunskaperna kring flerspråkighet
- utveckla digitaliseringens möjligheter
- utjämna skillnader mellan pojkar och flickor
- hitta samverkansformer i övergångar mellan verksamheter, stadier och enheter

MOTIVATION	SOCIALT STÖD	HELA FAMILJEN	RELATION ELEV – PEDAGOG	INDIVID, GRUPP och ORGANISATION	SPRÅK	LÄRMILJÖER	UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING
------------	--------------	---------------	-------------------------	---------------------------------	-------	------------	-------------------------

Analysfrågor för det fortsatta arbetet

1. Vad är det då som gör att vi inte lyckas höja måluppfyllelsen? Kan det vara så att vi de senaste åren inte lyckats med vårt kompensatoriska uppdrag gentemot de elever som har behov av stöd på grund av de extraordinära förhållandena i skolan som varit sedan 2015?
2. Vilken roll spelar de socioekonomiska faktorerna hos oss, tittar vi på de nationella trenderna spelar dessa en allt större roll.
3. Hur vet vi att vi gör rätt insatser? Hur följer vi dessa parallellt i förskola/skola och övriga instanser?
4. Ser vi ett samband mellan måluppfyllelsen i förskolan och hur det går för eleverna senare?
5. Hur ser sambandet ut mellan Individ- och familjesupportens insatser och elevernas måluppfyllelse?
6. Betygsättning/bedömning
 - har vi tillräckligt höga förväntningar på våra elever?
 - använder vi hela betygsskalan?
 - har vi för mycket fokus på de elever som behöver mycket stöd och missar de högpresterande?
 - vet eleverna vad de ska kunna och vad de bedöms på?
 - förskoleklass: har vi för låga förväntningar på barnen?
7. Hur ska vi organisera studiehandledning och kartläggning av nyanlända elevers kunskap?
8. Hur möter vi flerspråkiga elever i alla ämnen?
9. Varför lyckas vi inte motivera pojkarna? Kan vi följa deras måluppfyllelse över tid och se om det finns kritiska punkter då vi tappar dem?
10. Mentors roll – tappas den på högstadiet? Vilken påverkan har det?
11. Arbetet med närvaro och bemötande – vilken roll spelar det?
12. Hur utnyttjar vi de goda förutsättningarna vi har till digital teknik?
13. Den ansträngda lokalanvändningen, hur påverkar det lärmiljöerna?

I följande avsnitt återfinns en kort beskrivning av de olika verksamheternas grunduppdrag. Det är i relation till grunduppdraget som verksamhetsrapporten är skriven, kompletterat med politiska prioriteringar.

Förskolans uppdrag

Förskolan är i hög grad en lagstyrd verksamhet, utifrån skollagen och med en läroplan som anger målsättningar för barnens utveckling och lärande, barnens inflytande i verksamheten och relationen till föräldrarna. Den tar också upp hur förskolan ska samverka med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Förskolan styrs av:

- **Skollagen**
- **Nationell läroplan för förskolan**
- **Statliga förordningar**

I enlighet med läroplanen för förskolan ska varje förskola arbeta med barnen gällande:

- **Normer och värden**
- **Utveckling och lärande**
- **Barns inflytande**
- **Övergång och samverkan**

Utifrån nationella mål i styrdokument, Familj och utbildnings gemensamt satta mål, politikens strategi *En bra start i livet* planerar man och genomför olika insatser. Parallellt med dessa övergripande mål driver också varje förskolechef egna utvecklingsområden på sina förskolor, beskrivna i enhetsmål.

Grundskolans uppdrag

Grundskolan är en nioårig obligatorisk skolform, till för alla barn mellan 7 och 16 år. 6-åringar har möjlighet att börja i förskoleklass. Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det kalenderår då barnet fyller 16 år. Grundskolans uppdrag är att främja lärande där eleven ska stimuleras att inhämta kunskaper. I samarbete med hemmen ska skolan främja elevernas utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedborgare. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. En viktig uppgift är att ge överblick och sammanhang. Eleverna ska få möjligheter att ta initiativ och ansvar. De ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem. Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade.

Grundskolans uppdrag styrs av:

- **Skollagen**
- **Nationell läroplan för det obligatoriska skolväsendet samt förskoleklass**
- **Kursplaner i alla ämnen**
- **Statliga förordningar**

Utifrån nationella mål i styrdokument, Familj och utbildnings gemensamt satta mål, politikens strategi *En bra start i livet* planerar man och genomför olika insatser. Parallellt med dessa övergripande mål driver också varje rektor egna utvecklingsområden på sina enheter, formulerade i enhetsmål.

Grund- och gymnasiesärskolans uppdrag

Grundsärskolan är ett alternativ till grundskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav på grund av att de har en funktionsvariation. *Grundsärskolans* läroplan innehåller tre delar: skolans värdegrund och *uppdrag*, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner som kompletteras med kunskapskrav. Kursplanerna är anpassade för de elever som går i *grundsärskolan*, framför allt när det gäller de teoretiska delarna. *Gymnasiesärskolan* är fyraårig och frivillig och vänder sig till ungdomar med funktionsvariation. Det finns nio yrkesinriktade nationella program. Det finns också individuella program för elever som behöver en utbildning som är anpassad för de egna förutsättningarna.

Grundsärskolans och gymnasiesärskolans uppdrag styrs av:

- Skollagen
- Läroplan och kursplaner för grundsärskola och gymnasiesärskola
- Statliga förordningar

Fritidshemmets uppdrag

Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet med uppgift att komplettera skolan och erbjuda barn en meningsfull fritid och ett stöd i elevernas sociala och allmänna utveckling. Utbildningen ska ta till vara elevernas lust att lära. Den utgår från nationella mål och ska ta hänsyn till elevernas behov, erfarenheter och tänkande, samt anpassas till att elever har olika förutsättningar. Fritidshemmet är organiserat så att det möjliggör för föräldrar att förvärvsarbeta eller studera.

Fritidshemmets uppdrag styrs av:

- Skollagen
- Nationell läroplan för fritidshemmet

Barn- och elevhälsans uppdrag

Skollagen reglerar att det ska finnas en samlad elevhälsa i kommunen. Eleverna ska ha tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I lagen anges att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Barn- och elevhälsans stödjer förskolor och skolor på individ-, grupp och organisationsnivå. Inom förskolan finns ett barnhälsoteam. På respektive skola finns ett elevhälsoteam. Personal från den centrala barn- och elevhälsan finns representerade i dessa.

Introduktionsprogrammets uppdrag

Inom Östra Göinge kommun bedrivs 4 introduktionsprogram på Göinge Utbildningscenter. Dessa är Preparandutbildningen (IMPRE), Yrkesintroduktion (IMYRK), Individuellt alternativ (IMIND), och Språkinstruktionen (IMSPR). De olika programmen har olika syften och riktar sig till olika målgrupper, dock har de alla målet, att så fort som det är möjligt för den enskilde eleven, ska studierna leda till fortsatta studier eller etablering på arbetsmarknaden. Utbildningen vänder sig till de elever som är mellan 16-20 år och inte har uppnått behörighet till nationella program.

Kommunala aktivitetsansvaret

Kommunen fick ett förstärkt aktivitetsansvar i och med lagändringen i januari 2015. Lagändringen innebär att *”kommunen ska löpande under året hålla sig informerade om hur unga som har fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning är sysselsatta. Hemkommunen ska erbjuda individuella åtgärder som i första hand ska syfta till att motivera unga att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunerna ska också dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra register över de unga som omfattas av ansvaret.”*

29 kap. 9 § skollagen

Musikskolans uppdrag

Musikskolans huvuduppdrag är att erbjuda barn- och ungdomar kvalitativ frivillig musikundervisning till låg kostnad. Utöver grunduppdraget har verksamheten även ett bredare ansvar för kulturen i stort. Musikskolan ska vara en drivande kraft i musiklivet och kulturutbudet. Ett nav i Östra Göingens kulturella infrastruktur.

Kultur- och fritidsenhetens uppdrag

Kultur- och Fritidsenheten ska verka för att det finns goda förutsättningar för kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen, och ansvara för helheten för vad som erbjuds kommuninvånarna. Enheten riktar sig till alla kommuninvånare, dock är barn och unga en prioriterad grupp. Föreningar och andra aktörer inom den idéburna sektorn spelar en viktig roll för att utveckla, fostra, aktivera och stimulera barn och ungdomar till god hälsa och fysisk utveckling samt ger många kommuninnevånare en positiv och utvecklande fritid. Kultur- och Fritidsenheten ska via samarbete och stöd långsiktigt främja och stötta dessa aktörer. Tillsammans arbetar man för att skapa mötesplatser som bland annat leder till samhörighet, integration, aktiv fritid och studiemotivation. Kommunens egna mötesplatser (t ex bibliotek, idrotts- och fritidsanläggningar) är viktiga i detta arbete.

Måltidsenhetens uppdrag

Måltidsenheten utgör en stödfunktion till verksamhetsområdena och ansvarar för att måltider planeras, tillagas, levereras och serveras till barn och ungdomar inom förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola. Politikens strategi *Den goda måltiden* tillsammans med nationella råd och riktlinjer samt måltidsenhetens gemensamma mål utgör basen för planering och insatser kopplat till måltiderna. Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan erbjudas kostnadsfria och näringsriktiga skolmåltider. I gymnasieskolan finns inget lagkrav på att det ska serveras skolmåltider, det är kommunen som beslutar om vilken mat som ska serveras och hur serveringen ska gå till. För barn i fritidshem och förskola ingår måltiderna som en del av omsorgen av barnen. Enligt styrdokumentet ska det serveras varierade och näringsriktiga måltider jämnt fördelade över dagen. Matråden ses som ett viktigt samverkansforum mellan kök, matgäster och kärnverksamhet. Varje kök har egna inspirationsmål och inriktningar inom ramen för sitt grunduppdrag.